

Dofinansowane przez Unię Europejską – NextGenerationEU

PROGRAM PRIORYTETOWY

Tytuł programu: Czyste Powietrze

Zakres ogólny

1. Cel programu

Poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych¹.

Narzędziem w osiągnięciu celu jest dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych przez beneficjentów uprawnionych do podstawowego poziomu dofinansowania, beneficjentów uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania oraz beneficjentów uprawnionych do najwyższego poziomu dofinansowania.

2. Wskaźnik osiągnięcia celu Programu

- 1) Liczba budynków/lokali mieszkalnych² o poprawionej efektywności energetycznej 3 030 000 szt.;
- 2) Liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła³ na niskoemisyjne w budynkach/lokalach mieszkalnych 3 000 000 szt.;
- 3) Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej z zainstalowanych mikroinstalacji fotowoltaicznych: 750 MWe;
- 4) Ograniczenie zużycia energii końcowej: 38 100 000 MWh/rok;
- 5) Ograniczenie emisji pyłu o średnicy mniejszej niż 10 mikrometrów (PM10): 213 000 Mg/rok;
- 6) Ograniczenie emisji benzo- α -pirenu: 142 Mg/rok;
- 7) Zmniejszenie emisji CO₂: 14 200 000 Mg/rok.

3. Budżet oraz uzupełniające źródła finansowania

- 1) Dotacje (w tym udzielane w ramach programu Stop Smog⁴), pożyczki dla gmin oraz termomodernizacyjna ulga podatkowa⁵ - 83,3 mld zł⁶.
- 2) Kredyty udzielane przez banki: 20 mld zł.

¹ Przez budynek mieszkalny jednorodzinny, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, należy rozumieć budynek wolnostojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych albo jednego lokalu mieszkalnego i lokalu użytkowego o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku.

² Przez lokal mieszkalny należy rozumieć samodzielny lokal mieszkalny w rozumieniu ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali.

³ Przez nieefektywne źródło ciepła w rozumieniu Programu należy rozumieć źródło ciepła na paliwo stałe niespełniające wymagań rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe lub Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe.

⁴ Program zainicjowany ustawą z dnia 6 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw.

⁵ Ulga udzielana zgodnie z art. 26h ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz art. 11 ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

⁶ W skład budżetu wchodzi również środki finansowe, które będą pozyskiwane z budżetu Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej 2021-2027, środki finansowe, którymi Polski Fundusz Rozwoju S.A. z siedzibą w Warszawie ma prawo i obowiązek dysponować w trybie i na zasadach określonych w umowie o wykonywanie zadań związanych z realizacją Planu Rozwojowego, o której mowa w art. 14ln ust. 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz środki planowanej pożyczki dla Polski w ramach instrumentu finansowego Banku Światowego Program for Results.

Sposób łączenia dotacji z termomodernizacyjną ulgą podatkową opisano w Załączniku nr 1 do Programu.

4. Okres wdrażania

Program realizowany będzie w latach 2018–2029, przy czym:

- 1) zobowiązania podejmowane będą do 31.12.2027 r. (podpisywanie umów z Beneficjentami);
- 2) środki wydatkowane będą przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (wfośigw) do 31.12.2029 r.

5. Terminy i sposób składania wniosków

- 1) nabór wniosków prowadzony jest w trybie ciągłym;
- 2) szczegółowe terminy, sposób składania wniosków i ich rozpatrywania określone są w regulaminach naboru lub ogłoszeniu o naborze, które są zamieszczone na stronie internetowej właściwego terytorialnie wfośigw.

6. Koszty kwalifikowane

6.1. Katalog kosztów kwalifikowanych

Do dofinansowania w ramach Programu kwalifikowane są koszty: urządzeń, materiałów i usług umieszczone odpowiednio w Załączniku nr 2 dla Części 1) Programu, Załączniku nr 2a dla Części 2) Programu i Załączniku nr 2b dla Części 3) Programu. W ramach Części 4) Programu koszty kwalifikowane są odpowiednio zgodnie z załącznikiem 2, 2a albo 2b w zależności od poziomu dofinansowania. Załączniki nr 2, 2a i 2b zawierają także maksymalne kwoty dotacji i minimalne wymagania techniczne dla poszczególnych pozycji⁷. W przypadku pomp ciepła oraz kotłów na pellet drzewny o podwyższonym standardzie i kotłów zgazowujących drewno o podwyższonym standardzie, do dofinansowania kwalifikują się wyłącznie urządzenia znajdujące się na liście ZUM⁸, w przypadku wyboru pozostałych urządzeń i materiałów kwalifikowanych w ramach Programu, rekomendowane jest wykorzystywanie listy ZUM.

6.2. Kwalifikowalność VAT

Podatek od towarów i usług (VAT) jest kosztem niekwalifikowanym.

6.3. Okres kwalifikowalności kosztów

- 1) **rozpoczęcie przedsięwzięcia** rozumiane jest, jako poniesienie pierwszego kosztu kwalifikowanego (data wystawienia pierwszej faktury lub równoważnego dokumentu księgowego) i może nastąpić nie wcześniej niż sześć miesięcy przed datą złożenia wniosku o dofinansowanie.

Koszty poniesione wcześniej, a także przed datą wskazaną w ogłoszeniu o naborze wniosków o dofinansowanie, jak i przed oddaniem budynku do użytkowania uznawane są za niekwalifikowane.

- 2) **zakończenie przedsięwzięcia** (data wystawienia ostatniej faktury lub równoważnego dokumentu księgowego lub innego dokumentu potwierdzającego wykonanie prac) oznacza rzeczowe

⁷ Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) opracował elektroniczną listę urządzeń i materiałów - lista zielonych urządzeń i materiałów (ZUM), która zawiera główne materiały i urządzenia zweryfikowane pod kątem zgodności z wymaganiami technicznymi określonymi w załącznikach 2, 2a i 2b do Programu. Lista ZUM jest dostępna na stronie internetowej <https://lista-zum.ios.edu.pl/>.

⁸ Warunek obowiązuje dla umów o dofinansowanie zawartych na podstawie wniosków o dofinansowanie składanych od dnia 22.04.2024 r., w ramach których są przedstawiane do rozliczenia faktury/równoważne dokumenty księgowe dotyczące zakupu lub montażu pomp ciepła/kotłów na pellet drzewny o podwyższonym standardzie/kotłów zgazowujących drewno o podwyższonym standardzie wystawione od dnia 14.06.2024 r.

zakończenie wszystkich prac objętych umową o dofinansowanie, pozwalające na prawidłową eksploatację zamontowanych urządzeń. W ramach Programu finansowane są również przedsięwzięcia zakończone przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie w formie dotacji, pod warunkiem, że nie zostały rozpoczęte wcześniej niż sześć miesięcy przed datą złożenia wniosku o dofinansowanie w formie dotacji oraz nie wcześniej niż przed datą wskazaną w ogłoszeniu o naborze wniosków o dofinansowanie w formie dotacji, z zastrzeżeniem zdania następnego. Nie udziela się dofinansowania na przedsięwzięcia zakończone przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego oraz w formie dotacji z prefinansowaniem.

3) **okres realizacji** przedsięwzięcia wynosi:

- dla dotacji w ramach Części 1), Części 2) i Części 4) Programu: do 30 miesięcy od daty złożenia wniosku o dofinansowanie⁹,
- dla dotacji w ramach Części 3) Programu: do 36 miesięcy od daty złożenia wniosku o dofinansowanie⁹,
- dla dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu: do 18 miesięcy od daty złożenia wniosku o dofinansowanie⁹,
- dla dotacji z prefinansowaniem w ramach Części 2) i Części 3): do 18 miesięcy od daty złożenia wniosku o dofinansowanie⁹,

z zastrzeżeniem pkt 11.11 Części 1) Programu, pkt 11.12 Części 2) Programu, pkt 11.11 Części 3) Programu i pkt 11.10 Części 4) Programu, lecz nie później, niż do 30.06.2029 r.

7. Sankcje za naruszenie warunków Programu oraz zastrzeżenie prawne

1) Za naruszenie warunków Programu przewiduje się następujące sankcje:

- a) **karne** wynikają bezpośrednio z przepisów prawa karnego, w tym przede wszystkim z Kodeksu karnego, ale również Kodeksu karnego skarbowego, w szczególności art. 297 KK (np. złożenie podrobionego, przerobionego, poświadczającego nieprawdę albo nierzetelnego dokumentu albo złożenie nierzetelnego, pisemnego oświadczenia), art. 286 KK (oszustwo), art. 270a (posługiwanie się podrobioną lub przerobioną fakturą);
- b) **cywilnoprawne** wynikają z zawartej umowy o dofinansowanie z Beneficjentem. Główną sankcją jest zwrot środków wraz z odsetkami w przypadkach opisanych w umowie o dofinansowanie. Dodatkową sankcją może być odpowiedzialność odszkodowawcza, o ile Beneficjent przystępując do Programu (składając wniosek, zawierając lub realizując umowę) spowoduje szkodę po stronie NFOŚiGW lub wfośigw. Odpowiedzialność zakreślona jest do wysokości szkody.

2) **Zastrzeżenie prawne**

Wyboru wykonawcy/wykonawców realizującego/realizujących usługi, dostawy lub roboty budowlane w ramach przedsięwzięcia, podlegającego dofinansowaniu z Programu, Beneficjent dokonuje na własne ryzyko. Wykonawców i wfośigw nie łączy żadna umowa lub zobowiązania z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umów związanych z realizacją przedsięwzięcia, zawieranych przez Beneficjentów z wykonawcami.

⁹ Wniosek o dofinansowanie w formie dotacji lub dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego składa się w miejscu i terminie określonym w regulaminie naboru lub ogłoszeniu o naborze.

Zakres szczegółowy

Część 1) Dla Beneficjentów uprawnionych do podstawowego poziomu dofinansowania

8. Beneficjenci

Beneficjentem jest osoba fizyczna będąca właścicielem/współwłaścicielem¹⁰ budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub wydzielonego w budynku jednorodzinnym lokalu mieszkalnego z wyodrębnioną księgą wieczystą¹¹ o dochodzie rocznym nieprzekraczającym kwoty 135 000 zł¹²:

- 1) stanowiącym podstawę obliczenia podatku, wykazany w ostatnio złożonym zeznaniu podatkowym zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych;
- 2) ustalonym:
 - zgodnie z wartościami określonymi w załączniku do obwieszczenia ministra właściwego do spraw rodziny w sprawie wysokości dochodu za dany rok z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, obowiązującego na dzień złożenia wniosku oraz
 - na podstawie dokumentów potwierdzających wysokość uzyskanego dochodu, zawierających informacje o wysokości przychodu i stawce podatku lub wysokości opłaconego podatku dochodowego w roku wskazanym w powyższym obwieszczeniu ministra;
- 3) z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego, przyjmując, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód roczny w wysokości dochodu ogłaszanego corocznie, w drodze obwieszczenia Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie ustawy o podatku rolnym, obowiązującego na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie;
- 4) niepodlegającym opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych i mieszczącym się pod względem rodzaju w katalogu zawartym w art. 3 pkt 1 lit. c) ustawy o świadczeniach rodzinnych, osiągniętym w roku kalendarzowym poprzedzającym rok złożenia wniosku o dofinansowanie, wykazany w odpowiednim dokumencie.

W przypadku uzyskiwania dochodów z różnych źródeł określonych powyżej w pkt. 1)-4), dochody te sumuje się, przy czym suma ta nie może przekroczyć kwoty 135 000 zł.

9. Formy i warunki udzielania dofinansowania

9.1 Formy dofinansowania

- 1) dotacja;
- 2) dotacja na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego.

9.2 Poziom dofinansowania

9.2.1. Intensywność dofinansowania:

Intensywność dofinansowania odnosi się do kosztów kwalifikowanych. Koszty kwalifikowane nie obejmują podatku od towarów i usług (VAT).

¹⁰ W przypadku współwłasności, Wnioskodawca może otrzymać dofinansowanie, jeżeli przedłoży zgodę wszystkich pozostałych współwłaścicieli na realizację przedsięwzięcia.

¹¹ W Programie oraz dokumentach programowych zamiast sformułowania „budynek mieszkalny jednorodzinny” używa się również sformułowania „budynek mieszkalny”, a zamiast sformułowania „wydzielony w budynku jednorodzinnym lokal mieszkalny z wyodrębnioną księgą wieczystą” używa się sformułowania „lokal mieszkalny”.

¹² Brany jest pod uwagę tylko dochód Beneficjenta, a nie w przeliczeniu na członka gospodarstwa domowego.

Intensywność dofinansowania w przypadku dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu ustalana jest w odniesieniu do faktycznie poniesionych kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia pokrytych ze środków własnych oraz ze środków kredytu bankowego, z zastrzeżeniem, że wypłacona kwota dotacji musi być niższa niż kapitał kredytu wykorzystany na koszty kwalifikowane tego przedsięwzięcia.

Intensywność dofinansowania oraz maksymalne kwoty dotacji dla poszczególnych kosztów kwalifikowanych wskazano w Załączniku nr 2 do Programu.

9.2.2. Rodzaje przedsięwzięć oraz maksymalna kwota dotacji dla przedsięwzięć:

1. Rodzaje przedsięwzięć:

Lp.	Rodzaj przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie nie obejmuje mikroinstalacji fotowoltaicznej	Przedsięwzięcie obejmuje mikroinstalację fotowoltaiczną
		Maksymalna kwota dotacji ¹³ do	
1.	<p>Przedsięwzięcie obejmujące demontaż nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe oraz zakup i montaż pompy ciepła typu powietrze-woda albo gruntowej pompy ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu, audyt energetyczny.</p> <p>Dodatkowo mogą być wykonane (dopuszcza się wybór więcej niż jednego elementu z zakresu):</p> <ul style="list-style-type: none"> - demontaż oraz zakup i montaż nowej instalacji centralnego ogrzewania lub cwu (w tym kolektorów słonecznych), - zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej, - zakup i montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, - zakup i montaż ocieplenia przegród budowlanych, okien, drzwi zewnętrznych, bram garażowych (zawiera również demontaż), - dokumentacja dotycząca powyższego zakresu:, dokumentacja projektowa, ekspertyzy. 	<p>bez kompleksowej termomodernizacji: 35 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p> <p>z kompleksową termomodernizacją: 60 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p>	<p>bez kompleksowej termomodernizacji: 41 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p> <p>z kompleksową termomodernizacją: 66 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p>

¹³ Maksymalna dotacja w przypadku kompleksowej termomodernizacji będzie wypłacana po spełnieniu warunków określonych w ust. 9.2.2 pkt 3.

2.	<p>Przedsięwzięcie obejmujące demontaż nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakup i montaż pompy ciepła powietrze/powietrze, audyt energetyczny albo - zakup i montaż innego źródła ciepła niż wymienione w pkt 1 (powyżej) wskazanego w Załączniku 2 do Programu do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu albo - zakup i montaż kotłowni gazowej w rozumieniu Załącznika 2 do Programu. <p>Dodatkowo mogą być wykonane (dopuszcza się wybór więcej niż jednego elementu z zakresu):</p> <ul style="list-style-type: none"> - demontaż oraz zakup i montaż nowej instalacji centralnego ogrzewania lub cwu (w tym kolektorów słonecznych, pompy ciepła wyłącznie do cwu) - zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej, - zakup i montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, - zakup i montaż ocieplenia przegród budowlanych, okien, drzwi zewnętrznych, bram garażowych (zawiera również demontaż), - dokumentacja dotycząca powyższego zakresu: audyt energetyczny, dokumentacja projektowa, ekspertyzy. 	<p>bez kompleksowej termomodernizacji: 25 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p> <p>z kompleksową termomodernizacją: 50 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p>	<p>bez kompleksowej termomodernizacji: 31 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p> <p>z kompleksową termomodernizacją: 56 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p>
3.	<p>Przedsięwzięcie nieobejmujące wymiany źródła ciepła na paliwo stałe na nowe źródło ciepła, a obejmujące (dopuszcza się wybór więcej niż jednego elementu z zakresu):</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakup i montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, - zakup i montaż ocieplenia przegród budowlanych, okien, drzwi zewnętrznych, bram garażowych (zawiera również demontaż), - wykonanie dokumentacji dotyczącej powyższego zakresu: audytu energetycznego, dokumentacji projektowej, ekspertyz. 	<p>bez kompleksowej termomodernizacji: 13 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p> <p>z kompleksową termomodernizacją: 33 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p>	Nie dotyczy

2. Maksymalne kwoty dotacji opisane w powyższej tabeli nie sumują się. Wyjątkiem jest możliwość zwiększenia maksymalnej kwoty dotacji o faktycznie poniesiony koszt przeprowadzenia audytu energetycznego.

3. Dotacja do przedsięwzięcia z kompleksową termomodernizacją budynku/lokalu mieszkalnego, wskazana w powyższej tabeli, należąca jest po spełnieniu **łącznie następujących warunków**:
 - 1) Został przeprowadzony audyt energetyczny budynku/lokalu mieszkalnego i został złożony wraz z wnioskiem o płatność Dokument podsumowujący audyt energetyczny budynku sporządzony na obowiązującym w ramach Programu wzorze;
 - 2) Osiągnięto co najmniej jeden wskaźnik kompleksowej termomodernizacji:
 - a) zmniejszenie zapotrzebowania na energię użytkową do 80 kWh/(m²*rok) lub
 - b) zmniejszenie zapotrzebowania na energię użytkową o minimum 40%;
 - 3) Zrealizowany został w całości wariant z audytu energetycznego gwarantujący osiągnięcie co najmniej jednego ze wskaźników określonych w ppkt 2, nie później, niż do dnia zakończenia realizacji przedsięwzięcia.
4. Przedsięwzięcie może być realizowane wyłącznie w istniejącym¹⁴ budynku/ lokalu mieszkalnym (do dofinansowania nie kwalifikuje się kosztów poniesionych przed oddaniem do użytkowania budynku/lokalu mieszkalnego).
5. Maksymalne kwoty dotacji określono na jeden budynek/lokal mieszkalny.
6. Dotacja do pompy ciepła służącej do ogrzewania lub ogrzewania i cwu należąca jest jeżeli:
 - 1) został przeprowadzony audyt energetyczny budynku/lokalu mieszkalnego i wskazano w tym audycie wybór pompy ciepła jako nowego źródła ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu oraz
 - 2) został złożony wraz z wnioskiem o płatność Dokument podsumowujący audyt energetyczny budynku sporządzony na obowiązującym w ramach Programu wzorze oraz
 - 3) zrealizowany został w całości wybrany do realizacji, optymalny wariant przedsięwzięcia termomodernizacyjnego wskazany w audycie energetycznym, obejmujący wybór pompy ciepła jako nowego źródła ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu, nie później, niż do dnia zakończenia realizacji przedsięwzięcia.

9.3 Warunki dofinansowania

9.3.1. Ogólne warunki przyznania i wypłaty dofinansowania

1. Dofinansowanie w formie dotacji (9.1 pkt 1 Części 1) Programu):
 - 1) dotacja przyznawana jest przez wfośigw obejmujący swoim działaniem teren województwa, w którym jest zlokalizowany budynek/lokal mieszkalny objęty wnioskiem;
 - 2) dotacja zostanie wypłacona przez wfośigw w całości lub w maksymalnie trzech częściach na podstawie złożonego przez Beneficjenta wniosku o płatność wraz z dokumentami wskazanymi w umowie o dofinansowanie, potwierdzającymi zrealizowanie przedsięwzięcia w całości lub części, na rachunek bankowy wykonawcy/sprzedawcy lub na rachunek bankowy Beneficjenta w terminie 30 dni od daty wpływu do wfośigw kompletnego i prawidłowo wypełnionego wniosku o płatność wraz z wymaganymi dokumentami;
2. Dofinansowanie w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego (9.1 pkt 2 Części 1) Programu):

¹⁴ Przez budynek istniejący należy rozumieć budynek oddany do użytkowania na podstawie zawiadomienia o zakończeniu budowy, do którego organ właściwy nie wniósł sprzeciwu lub na podstawie prawomocnej decyzji o pozwoleniu na użytkowanie wydanej przez właściwy organ.

- 1) wnioskodawca składa wniosek o dotację na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego w banku, który przystąpił do Programu, a kwota kapitału kredytu udzielonego na przedsięwzięcie objęte wnioskiem o dotację musi być wyższa niż kwota wnioskowanej dotacji na to przedsięwzięcie;
 - 2) dotacja na częściową spłatę kapitału kredytu przyznawana jest przez wfośigw obejmujący swoim działaniem teren województwa, w którym jest zlokalizowany budynek/lokal mieszkalny objęty wnioskiem;
 - 3) warunkiem wypłaty dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu jest wypłata Beneficjentowi, przez bank, kredytu z przeznaczeniem wyłącznie na cele zgodne z Programem oraz wykorzystanie tego kredytu przez Beneficjenta zgodnie z jego przeznaczeniem;
 - 4) dotacja na częściową spłatę kapitału kredytu zostanie wypłacona przez wfośigw, na podstawie złożonego przez Beneficjenta kompletnego i poprawnie wypełnionego wniosku o płatność wraz z dokumentami wskazanymi w umowie o dofinansowanie, potwierdzającymi zrealizowanie całości przedsięwzięcia, na rachunek bankowy określony w umowie o dofinansowanie prowadzony przez bank, w terminie 30 dni;
 - 5) bank udziela kredytu z własnych środków z przeznaczeniem wyłącznie na:
 - a) pokrycie kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia oraz podatku od towarów i usług (VAT) naliczonego od tych kosztów - w wysokości nie mniejszej niż 95% kwoty kredytu,
 - b) pokrycie pozostałych kosztów przedsięwzięcia, które są zgodne z celami Programu i niezbędne do jego realizacji oraz pokrycie podatku od towarów i usług (VAT) naliczonego od tych kosztów, jednak łącznie w wysokości nie większej niż 5% kwoty kredytu.
 - 6) szczegółowe prawa i obowiązki banku udzielającego kredytu w ramach Programu określa odrębna umowa dotycząca współpracy z bankiem, zawarta między NFOŚiGW, wfośigw i bankiem, który przystąpił do wdrażania Programu.
3. Nie udziela się dofinansowania na przedsięwzięcia realizowane w budynkach wykorzystywanych sezonowo lub w budynkach gospodarczych¹⁵.
 4. Nie udziela się dofinansowania na przedsięwzięcia, dla których wnioskowana kwota dotacji jest niższa niż 3 tysiące złotych. Warunek nie dotyczy przedsięwzięć, w zakresie których jest zakup i montaż źródła ciepła.
 5. Nie wypłaca się dofinansowania, jeżeli Beneficjent zbył przed wypłatą dotacji budynek/lokal mieszkalny objęty dofinansowaniem.
 6. W przypadku gdy w budynku/lokalu mieszkalnym, w którym realizowane jest przedsięwzięcie, prowadzona jest działalność gospodarcza rozumiana zgodnie z unijnym prawem konkurencji¹⁶, wysokość dofinansowania jest pomniejszana proporcjonalnie do powierzchni zajmowanej na prowadzenie działalności gospodarczej, z uwzględnieniem sezonowego charakteru tej działalności.
 7. W przypadku gdy działalność gospodarcza jest prowadzona na powierzchni całkowitej przekraczającej 30% budynku/lokalu mieszkalnego, z uwzględnieniem sezonowego charakteru tej działalności, przedsięwzięcie nie kwalifikuje się do dofinansowania.

¹⁵ Źródło ciepła może być zainstalowane w budynku gospodarczym, jeżeli służy wyłącznie do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu budynku/lokalu mieszkalnego.

¹⁶ Działalność gospodarcza, według unijnego prawa konkurencji, rozumiana jest bardzo szeroko, jako oferowanie towarów lub usług na rynku. Zakres tego pojęcia jest szerszy niż w prawie krajowym (art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców), ponieważ nie wymaga się, aby działalność miała charakter zarobkowy, czy była prowadzona w sposób zorganizowany lub ciągły. W związku z tym działalność taka jak np. wynajmowanie budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego, najem okazjonalny oraz inne formy udostępnienia tych budynków lub lokali na rynku, należy traktować jako działalność gospodarczą w rozumieniu unijnego prawa konkurencji.

8. Jeśli w budynku mieszkalnym jednorodzinym wydzielono lokale mieszkalne, dofinansowanie przysługuje osobno na każdy lokal.
9. W przypadku gdy budynek lub lokal mieszkalny, w którym ma być realizowane przedsięwzięcie, jest wyposażony w inne źródła ciepła niż na paliwo stałe lub w źródła ciepła na paliwo stałe spełniające wymagania minimum 5 klasy według normy przenoszącej normę europejską EN 303-5, dofinansowanie może być udzielone wyłącznie na zakres wskazany w pozycji 3 w tabeli w ust. 9.2.2 pkt 1 Części 1) Programu, z zastrzeżeniem zdania poniżej.
- Istnieje możliwość wymiany źródła ciepła, jeżeli mimo posiadania w budynku/lokalu mieszkalnym kotła gazowego, wykorzystywane jest w tym budynku/lokalu mieszkalnym nieefektywne źródło ciepła na paliwo stałe, z tym, że ilość pobieranego paliwa gazowego z sieci dystrybucji gazu (średnia z ostatnich 3 lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku o dofinansowanie, a w przypadku okresu krótszego średnia z całego okresu) w tym lokalu/budynku mieszkalnym nie może być wyższa niż 5 600 kWh/rok.
10. W przypadku gdy Wnioskodawca otrzymał dofinansowanie z innych programów finansowanych ze środków publicznych od 1 stycznia 2014 r. do 30 kwietnia 2020 r., w tym w szczególności:
- 1) w ramach regionalnych programów operacyjnych 2014 – 2020¹⁷;
 - 2) z gminnych programów ograniczania niskiej emisji¹⁸;
- może otrzymać dofinansowanie z Programu tylko na zakres przedsięwzięcia, na który nie otrzymał dofinansowania w ramach powyższych programów, z zastrzeżeniem pkt 11 i 12 poniżej.
11. W przypadku gdy Wnioskodawca otrzymał dofinansowanie w ramach Programu Mój Prąd¹⁹ może otrzymać dofinansowanie z Programu na inny zakres przedsięwzięcia, niż dofinansowany z Programu Mój Prąd.
12. W przypadku gdy Wnioskodawca otrzymał dofinansowanie w ramach Programu Stop Smog może otrzymać dofinansowanie z Programu na inny zakres przedsięwzięcia, niż dofinansowany z Programu Stop Smog.
13. Przedsięwzięcie realizowane w ramach Programu może być dofinansowane z innych środków publicznych niż Programy wymienione w pkt 11 i 12, z zastrzeżeniem pkt 10 oraz w ramach dofinansowania przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej udzielanego na podstawie art. 15a Ustawy o efektywności energetycznej²⁰, z tym, że łączna kwota dofinansowania na przedsięwzięcie nie może przekroczyć 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia. W przypadku otrzymania dofinansowania przez Wnioskodawcę z programów, w których właścicielem zakupionego źródła ciepła po wymianie jest jednostka samorządu terytorialnego, użyczająca lub oddająca je właścicielowi nieruchomości do bezpłatnego użytkowania, Wnioskodawca nie musi być właścicielem źródła ciepła, o dofinansowanie którego wnioskuje w ramach Programu (nie musi być spełniony warunek zakupu), o ile Wnioskodawca nabędzie własność tego źródła ciepła w przyszłości.
14. Warunkiem udzielenia dofinansowania jest zobowiązanie się Beneficjenta, że po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w ramach Programu w budynku/lokalu mieszkalnym objętym dofinansowaniem:
- 1) nie będzie zainstalowane i nie będzie użytkowane źródło ciepła na paliwa stałe o klasie niższej niż 5 klasa według normy przenoszącej normę europejską EN 303-5;

¹⁷ Przez regionalne programy operacyjne 2014 -2020 rozumie się programy zdefiniowane w art. 2 pkt 17 lit. c ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 - 2020.

¹⁸ Przez gminne programy ograniczania niskiej emisji rozumie się programy ustanowione w drodze uchwały przez radę gminy, finansowane na podstawie art. 403 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

¹⁹ Program Priorytetowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

²⁰ Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej.

- 2) zamontowane w budynku/ lokalu mieszkalnym kominki wykorzystywane na cele rekreacyjne będą spełniać wymagania ekoprojektu²¹,
 - 3) wszystkie zainstalowane oraz użytkowane urządzenia służące do celów ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej (w tym kominki wykorzystywane na cele rekreacyjne) będą spełniać docelowe wymagania obowiązujących na terenie położenia budynku/lokalu mieszkalnego objętego dofinansowaniem, aktów prawa miejscowego, w tym uchwał antysmogowych²², również wtedy kiedy akty te przewidują bardziej rygorystyczne ograniczenia dotyczące zakupu i montażu źródła ciepła.
15. Zakres przedsięwzięcia finansowanego w ramach Programu musi być zgodny, z programem ochrony powietrza w rozumieniu art. 91 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, właściwym ze względu na usytuowanie budynku/lokalu mieszkalnego, obowiązującym na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie.
16. Na przedsięwzięcia realizowane w budynkach, na budowę których po 31 grudnia 2013 r.:
- 1) został złożony wniosek o pozwolenie na budowę lub odrębny wniosek o zatwierdzenie projektu budowlanego,
 - 2) zostało dokonane zgłoszenie budowy lub wykonania robót budowlanych w przypadku, gdy nie jest wymagane uzyskanie decyzji o pozwoleniu na budowę,
- nie udziela się dofinansowania na zakres kosztów kwalifikowanych wskazany w tabeli 3 Załącznika 2 do Programu, tj. ocieplenie przegród budowlanych, stolarka okienna i drzwiowa, bramy garażowe.
17. W przypadku montażu mikroinstalacji fotowoltaicznej warunkiem wypłaty dofinansowania na ten koszt kwalifikowany jest przedstawienie wystawionego na Beneficjenta zaświadczenia Operatora Sieci Dystrybucyjnej potwierdzającego montaż licznika wraz z numerem Punktu Poboru Energii opatrzonego pieczęcią firmową oraz czytelnym podpisem lub umowy kompleksowej regulującej kwestie związane z wprowadzaniem do sieci energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacji, której stronami są Beneficjent i Operator Sieci Dystrybucyjnej.
18. Przeprowadzenie audytu energetycznego jest obowiązkowe w przypadku dotacji na przedsięwzięcia z kompleksową termomodernizacją, w rozumieniu ust. 9.2.2 pkt 3 Części 1) Programu oraz w przypadku, gdy przedsięwzięcie obejmuje zakup i montaż pompy ciepła jako nowego źródła ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu. W pozostałych przypadkach, przeprowadzenie audytu nie jest obowiązkowe do uzyskania dofinansowania na realizację przedsięwzięcia.
19. Wykonanie ekspertyzy ornitologicznej i chiropterologicznej nie jest obowiązkowe do uzyskania dofinansowania na realizację przedsięwzięcia.

9.3.2. Warunki odnoszące się do źródeł ciepła

1. W ramach Programu można dofinansować zakup i montaż jednego źródła ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu. Wyjątek stanowi ogrzewanie elektryczne, które może się składać z kilku urządzeń trwale zainstalowanych w budynku/lokalu mieszkalnym, tworzących system ogrzewania tego budynku/lokalu mieszkalnego.
2. W przypadku gdy budynek/lokal mieszkalny jest podłączony do sieci dystrybucji gazu, montaż kotła na biomasę jest możliwy wyłącznie w przypadku zastosowania kotła na biomasę drzewną o obniżonej

²¹ Wymagania ekoprojektu określone zostały w Rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.

²² Przez uchwały antysmogowe rozumie się uchwały podjęte przez sejmik województwa w trybie art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.

emisyjności cząstek stałych o wartości $\leq 20 \text{ mg/m}^3$, z zastrzeżeniem ust. 9.3.1 pkt 14 ppkt 3 Części 1) Programu.

- Wymieniane źródło ciepła na paliwo stałe musi być trwale wyłączone z użytku. Potwierdzeniem trwałego wyłączenia z użytku źródła ciepła na paliwo stałe jest imienny dokument zezłomowania /karta przekazania odpadu/formularz przyjęcia odpadów metali. Dopuszcza się pozostawienie w budynku/lokalu mieszkalnym pieców kaflowych lub kominków niespełniających wymagań ekoprojektu²¹ oraz docelowych wymagań aktów prawa miejscowego (w tym uchwał antysmogowych, o których mowa w ust. 9.3.1 pkt 14 ppkt 3 Części 1) Programu), jednak muszą być one trwale odłączone od przewodu kominowego, co oznacza trwałe wyłączenie z użytku i musi być to potwierdzone odpowiednim protokołem kominiarskim wydanym przez mistrza kominiarskiego.

10.Szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć

KRYTERIA FORMALNE			
Lp.	Nazwa kryterium	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony w terminie określonym w regulaminie naboru		
2.	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i w wymaganej formie		
3.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki		
4.	Wnioskodawca mieści się w katalogu Beneficjentów, określonym w Części 1) Programu		
5.	Cel i rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z Programem		
6.	Okres realizacji przedsięwzięcia jest zgodny z Programem		
7.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania jest zgodna z Częścią 1) Programu		

Niespełnienie któregokolwiek z kryteriów formalnych powoduje odrzucenie wniosku.

KRYTERIA MERYTORYCZNE			
Lp.	Nazwa kryterium	TAK/ NIE DOTYCZY	NIE
1.	Koszty kwalifikowane są zgodne z Programem, w tym w szczególności z Załącznikiem nr 2 – Koszty kwalifikowane oraz maksymalny poziom dofinansowania dla Części 1) Programu		

2.	Wymianie/likwidacji ulegną wszystkie źródła ciepła na paliwo stałe, niespełniające wymagań minimum 5 klasy według normy przenoszącej normę europejską EN 303-5 i po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w budynku/lokalu mieszkalnym wszystkie zainstalowane oraz użytkowane urządzenia służące do celów ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej (w tym kominki wykorzystywane na cele rekreacyjne) będą spełniać docelowe wymagania aktów prawa miejscowego, w tym uchwał antysmogowych. Kominki wykorzystywane na cele rekreacyjne będą spełniać również wymagania ekoprojektu ²¹		
3.	W przypadku przedsięwzięcia nieobejmującego wymiany źródła ciepła, budynek/lokal mieszkalny jest wyposażony w źródło ciepła inne niż na paliwo stałe lub w źródło ciepła na paliwo stałe spełniające wymagania minimum 5 klasy według normy przenoszącej normę europejską EN 303-5		
4.	W przypadku gdy budynek/lokal mieszkalny jest podłączony do sieci dystrybucji gazu i Wnioskodawca wnioskuje o kocioł na paliwo stałe, zastosowany zostanie kocioł na biomasę drzewną o obniżonej emisyjności cząstek stałych o wartości $\leq 20 \text{ mg/m}^3$		

Niespełnienie któregokolwiek z kryteriów merytorycznych powoduje odrzucenie wniosku.

11. Postanowienia dodatkowe

- Wnioski o dofinansowanie są rozpatrywane przez wfośigw:
 - w terminie do 30 dni od dnia wpływu do wfośigw wniosku o dotację,
 - w terminie do 14 dni od dnia wpływu do wfośigw wniosku o dotację na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego,
 z zastrzeżeniem, że szczegółowy sposób postępowania z wnioskiem określa właściwy regulamin naboru.
- Dofinansowanie będzie udzielone każdemu Wnioskodawcy, który spełni warunki Programu, aż do wyczerpania budżetu Programu.
- Lista banków udzielających kredytu objętego dofinansowaniem w ramach Programu publikowana jest na stronie internetowej www.czystepowietrze.gov.pl oraz na stronach internetowych wfośigw.
- Listy gmin, które zawarły porozumienia w sprawie realizacji Programu publikowane są na stronach internetowych poszczególnych wfośigw.
- NFOŚiGW/wfośigw może dokonać kontroli przedsięwzięć samodzielnie lub poprzez podmioty zewnętrzne od daty złożenia wniosku o dofinansowanie, w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości (w tym kontroli krzyżowej przedsięwzięć realizowanych/zrealizowanych przez Beneficjenta na terenie całego kraju).
- Przedsięwzięcia mogą podlegać kontroli lub audytowi dokonywanym przez uprawnione instytucje i organy, samodzielnie lub przez podmioty zewnętrzne, od daty złożenia wniosku o dofinansowanie, w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości, zgodnie z przepisami prawa krajowego i unijnego oraz dokumentami, w tym wytycznymi właściwego ministra, dotyczącymi środków pozyskiwanych na realizację Programu z budżetu Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej 2021-2027 oraz środków finansowych, którymi Polski Fundusz Rozwoju S.A. z siedzibą w Warszawie ma prawo i obowiązek dysponować w trybie i na zasadach określonych w umowie o wykonywanie zadań

związanych z realizacją Planu Rozwojowego, o której mowa w art. 14In ust. 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz środków planowanej pożyczki dla Polski w ramach instrumentu finansowego Banku Światowego Program for Results.

7. Okres trwałości wynosi 5 lat od daty zakończenia przedsięwzięcia. W okresie trwałości Beneficjent nie może zmienić przeznaczenia budynku/lokalu z mieszkalnego na inny, nie może zdemontować urządzeń, instalacji oraz wyrobów budowlanych zakupionych i zainstalowanych w trakcie realizacji przedsięwzięcia, a także nie może zainstalować dodatkowych źródeł ciepła, niespełniających warunków Programu i wymagań technicznych określonych w Programie oraz załączniku nr 2 do Programu.
8. W ramach Programu nie udziela się pomocy publicznej.
9. Na jeden budynek/lokal mieszkalny może zostać udzielona i wypłacona dotacja na podstawie maksymalnie dwóch wniosków o dofinansowanie, z zastrzeżeniem pkt 10 poniżej. Nie wlicza się do tej liczby wniosków, na podstawie których udzielono i wypłacono dofinansowanie w wersjach Programu obowiązujących do 14.05.2020 r. Kolejny wniosek o dofinansowanie może zostać złożony na inne koszty kwalifikowane niż dofinansowane wcześniejszą dotacją/wcześniejszymi dotacjami, pod warunkiem zakończenia i rozliczenia wcześniejszego przedsięwzięcia/wcześniejszych przedsięwzięć.
10. Dotacja do przedsięwzięcia z kompleksową termomodernizacją w rozumieniu ust. 9.2.2 pkt 3 może być udzielona i wypłacona na dany budynek/lokal mieszkalny wyłącznie w ramach jednego wniosku o dofinansowanie. Po zrealizowaniu przedsięwzięcia z kompleksową termomodernizacją i wypłacie dotacji w tym zakresie, nie ma możliwości składania kolejnego wniosku o dofinansowanie na dany budynek/lokal mieszkalny w ramach Programu.
11. W sytuacjach niezależnych od Beneficjenta, których następstw nie mógł uniknąć mimo zachowania należytej staranności, na uzasadniony wniosek Beneficjenta, wfośigw może przedłużyć maksymalny okres realizacji przedsięwzięcia o okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, jednak nie dłużej niż do 30.06.2029 r. Limit 6 miesięcy nie dotyczy wydłużenia okresu realizacji przedsięwzięcia w wyniku przesunięcia terminu przyłączenia gazu przez operatora.
12. W przypadku wniosku o dofinansowanie w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego składanego w banku, który przystąpił do Programu, dofinansowanie jest udzielane dla budynku mieszkalnego jednorodzinnego, jeżeli dla tego budynku lub nieruchomości gruntowej, na której posadowiono ten budynek, została założona księga wieczysta.
13. Wyboru wykonawcy/wykonawców realizującego/realizujących przedsięwzięcie dokonuje na własne ryzyko Beneficjent.
14. Nie są kwalifikowane koszty w ramach Programu w sytuacji, gdy małżonek Beneficjenta pozostający z nim w ustawowej wspólności majątkowej, jako osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, dokonuje sprzedaży lub dostawy lub wykonuje usługę i wystawia fakturę lub równoważny dokument księgowy na Beneficjenta.

Część 2) Dla Beneficjentów uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania

8. Beneficjenci

1. Beneficjentem jest osoba fizyczna, która łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) jest właścicielem/współwłaścicielem²³ budynku mieszkalnego jednorodzinne lub wydzielonego w budynku jednorodzinny lokal mieszkalny z wyodrębnioną księgą wieczystą²⁴;
 - 2) przeciętny miesięczny dochód na jednego członka jej gospodarstwa domowego wskazany w zaświadczeniu wydawanym przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta²⁵ zgodnie z art. 411 ust. 10g ustawy – Prawo ochrony środowiska, nie przekracza kwoty:
 - a) 1 894 zł w gospodarstwie wieloosobowym,
 - b) 2 651 zł w gospodarstwie jednoosobowym.
 - 3) nie jest Beneficjentem Części 3) Programu w związku z realizacją przedsięwzięcia w innym budynku/lokalu mieszkalnym (dotyczy umów zawartych na podstawie wniosków o dofinansowanie złożonych od dnia 22.04.2024 r.).²⁶
2. W przypadku prowadzenia działalności gospodarczej, roczny przychód osoby, o której mowa w ust. 1, z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej za rok kalendarzowy, za który ustalony został przeciętny miesięczny dochód wskazany w zaświadczeniu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie przekroczył czterdziestokrotności kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów obowiązującym w grudniu roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o dofinansowanie.

9. Formy i warunki udzielania dofinansowania

9.1 Formy dofinansowania

- 1) dotacja;
- 2) pożyczka dla gmin, jako uzupełniające finansowanie dla Beneficjentów;
- 3) dotacja na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego;
- 4) dotacja z prefinansowaniem.

9.2 Poziom dofinansowania

9.2.1. Intensywność dofinansowania w formie dotacji:

Intensywność dofinansowania odnosi się do kosztów kwalifikowanych. Koszty kwalifikowane nie obejmują podatku od towarów i usług (VAT).

Intensywność dofinansowania w przypadku dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu ustalana jest w odniesieniu do faktycznie poniesionych kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia pokrytych ze środków własnych oraz ze środków kredytu bankowego, z zastrzeżeniem, że wypłacona kwota dotacji musi być niższa niż kapitał kredytu wykorzystany na koszty kwalifikowane tego przedsięwzięcia.

²³ W przypadku współwłasności, Wnioskodawca może otrzymać dofinansowanie, jeżeli przedłoży zgodę wszystkich pozostałych współwłaścicieli na realizację przedsięwzięcia.

²⁴ W Programie oraz dokumentach programowych zamiast sformułowania „budynek mieszkalny jednorodzinny” używa się również sformułowania „budynek mieszkalny”, a zamiast sformułowania „wydzielony w budynku jednorodzinny lokal mieszkalny z wyodrębnioną księgą wieczystą” używa się sformułowania „lokal mieszkalny”.

²⁵ Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w formie pisemnej, upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu gminy albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów [ustawy](#) z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818) - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, dyrektora centrum usług społecznych lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w art. 411 ust. 10g ustawy – Prawo ochrony środowiska, w tym do wydawania w tych sprawach zaświadczeń.

²⁶ Zapis wchodzi w życie od dnia 14.06.2024 r..

Intensywność dofinansowania oraz maksymalne kwoty dotacji dla poszczególnych kosztów kwalifikowanych wskazano w Załączniku nr 2a do Programu.

9.2.2. Rodzaje przedsięwzięć oraz maksymalna kwota dotacji dla przedsięwzięć:

1. Rodzaje przedsięwzięć:

Lp.	Rodzaj przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie nie obejmuje mikroinstalacji fotowoltaicznej	Przedsięwzięcie obejmuje mikroinstalację fotowoltaiczną
		Maksymalna kwota dotacji ²⁷ do	
1.	<p>Przedsięwzięcie obejmujące demontaż nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe oraz zakup i montaż pompy ciepła typu powietrze-woda albo gruntowej pompy ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu, audyt energetyczny.</p> <p>Dodatkowo mogą być wykonane (dopuszcza się wybór więcej niż jednego elementu z zakresu):</p> <ul style="list-style-type: none"> - demontaż oraz zakup i montaż nowej instalacji centralnego ogrzewania lub cwu (w tym kolektorów słonecznych), - zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej, - zakup i montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, - zakup i montaż ocieplenia przegród budowlanych, okien, drzwi zewnętrznych, bram garażowych (zawiera również demontaż), - dokumentacja dotycząca powyższego zakresu, dokumentacja projektowa, ekspertyzy. 	<p>bez kompleksowej termomodernizacji: 50 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p> <p>z kompleksową termomodernizacją: 90 000 zł, (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p>	<p>bez kompleksowej termomodernizacji: 59 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p> <p>z kompleksową termomodernizacją: 99 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p>
2.	<p>Przedsięwzięcie obejmujące demontaż nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakup i montaż pompy ciepła powietrze/powietrze, audyt energetyczny albo - zakup i montaż innego źródła ciepła niż wymienione w pkt 1 (powyżej) do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu albo - zakup i montaż kotłowni gazowej w rozumieniu Załącznika 2a do Programu. <p>Dodatkowo mogą być wykonane (dopuszcza się wybór więcej niż jednego elementu z zakresu):</p> <ul style="list-style-type: none"> - demontaż oraz zakup i montaż nowej instalacji centralnego ogrzewania lub cwu (w tym 	<p>bez kompleksowej termomodernizacji: 32 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p> <p>z kompleksową termomodernizacją: 72 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p>	<p>bez kompleksowej termomodernizacji: 41 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p> <p>z kompleksową termomodernizacją: 81 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p>

²⁷ Maksymalna dotacja w przypadku kompleksowej termomodernizacji będzie wypłacana po spełnieniu warunków określonych w ust. 9.2.2 pkt 3

	<p>kolektorów słonecznych, pompy ciepła wyłącznie do cwu)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej, - zakup i montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, - zakup i montaż ocieplenia przegród budowlanych, okien, drzwi zewnętrznych, bram garażowych (zawiera również demontaż), - dokumentacja dotycząca powyższego zakresu: audyt energetyczny, dokumentacja projektowa, ekspertyzy. 		
3.	<p>Przedsięwzięcie nieobejmujące wymiany źródła ciepła na paliwo stałe na nowe źródło ciepła, a obejmujące (dopuszcza się wybór więcej niż jednego elementu z zakresu):</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakup i montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, - zakup i montaż ocieplenia przegród budowlanych, okien, drzwi zewnętrznych, bram garażowych (zawiera również demontaż), - wykonanie dokumentacji dotyczącej powyższego zakresu: audytu energetycznego, dokumentacji projektowej, ekspertyz. 	<p>bez kompleksowej termomodernizacji: 25 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p> <p>z kompleksową termomodernizacją: 48 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p>	Nie dotyczy

2. Maksymalne kwoty dotacji opisane w powyższej tabeli nie sumują się. Wyjątkiem jest możliwość zwiększenia maksymalnej kwoty dotacji o faktycznie poniesiony koszt przeprowadzenia audytu energetycznego.
3. Dotacja do przedsięwzięcia z kompleksową termomodernizacją budynku/lokalu mieszkalnego, wskazana w powyższej tabeli, należy jest po spełnieniu **łącznie następujących warunków**:
 - 1) Został przeprowadzony audyt energetyczny budynku/lokalu mieszkalnego i został złożony wraz z wnioskiem o płatność Dokument podsumowujący audyt energetyczny budynku sporządzony na obowiązującym w ramach programu wzorze;
 - 2) Osiągnięto co najmniej jeden wskaźnik kompleksowej termomodernizacji:
 - a) zmniejszenie zapotrzebowania na energię użytkową do 80 kWh/(m²*rok) lub
 - b) zmniejszenie zapotrzebowania na energię użytkową o minimum 40%;
 - 3) Zrealizowany został w całości wariant z audytu energetycznego gwarantujący osiągnięcie co najmniej jednego ze wskaźników określonych w ppkt 2, nie później, niż do dnia zakończenia realizacji przedsięwzięcia;
4. Przedsięwzięcie może być realizowane wyłącznie w istniejącym²⁸ budynku/ lokalu mieszkalnym (do dofinansowania nie kwalifikuje się kosztów poniesionych przed oddaniem do użytkowania budynku/lokalu mieszkalnego).

²⁸ Przez budynek istniejący należy rozumieć budynek oddany do użytkowania na podstawie zawiadomienia o zakończeniu budowy, do którego organ właściwy nie wniósł sprzeciwu lub na podstawie prawomocnej decyzji o pozwoleniu na użytkowanie wydanej przez właściwy organ.

5. Maksymalne kwoty dotacji określono na jeden budynek/lokal mieszkalny.
6. Dotacja do pompy ciepła służącej do ogrzewania lub ogrzewania i cwu należna jest jeżeli:
 - 1) został przeprowadzony audyt energetyczny budynku/lokalu mieszkalnego i wskazano w tym audycie wybór pompy ciepła jako nowego źródła ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu oraz
 - 2) został złożony wraz z wnioskiem o płatność Dokument podsumowujący audyt energetyczny budynku sporządzony na obowiązującym w ramach Programu wzorze oraz
 - 3) Zrealizowany został w całości wybrany do realizacji, optymalny wariant przedsięwzięcia termomodernizacyjnego wskazany w audycie energetycznym, obejmujący wybór pompy ciepła jako nowego źródła ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu, nie później, niż do dnia zakończenia realizacji przedsięwzięcia.

9.3 Warunki dofinansowania

9.3.1. Ogólne warunki przyznania i wypłaty dofinansowania:

1. Dofinansowanie w formie dotacji (9.1. pkt 1 Części 2) Programu):
 - 1) dotacja przyznawana jest przez wfośigw obejmujący swoim działaniem teren województwa, w którym jest zlokalizowany budynek/lokal mieszkalny objęty wnioskiem;
 - 2) warunkiem przyznania dofinansowania jest przedłożenie wraz z wnioskiem o dofinansowanie zaświadczenia wydawanego zgodnie z ust. 8 pkt 1.2 Części 2) Programu;
 - 3) dotacja zostanie wypłacona przez wfośigw w całości lub w maksymalnie trzech częściach na podstawie złożonego przez Beneficjenta wniosku o płatność wraz z dokumentami wskazanymi w umowie o dofinansowanie, potwierdzającymi zrealizowanie przedsięwzięcia w całości lub części, na rachunek bankowy wykonawcy/sprzedawcy lub na rachunek bankowy Beneficjenta w terminie 30 dni od daty wpływu do wfośigw kompletnego i prawidłowo wypełnionego wniosku o płatność wraz z wymaganymi dokumentami;
2. Dofinansowanie w formie pożyczki dla gmin (9.1 pkt 2 Części 2) Programu):
 - 1) pożyczka dla gminy udzielana jest ze środków udostępnianych przez NFOŚiGW dla wfośigw albo ze środków wfośigw, z przeznaczeniem na dofinansowanie dla Beneficjentów, na warunkach nie mniej korzystnych niż te, na jakich gmina uzyskała pożyczkę z wfośigw;
 - 2) szczegółowe prawa i obowiązki gminy udzielającej dofinansowania w ramach Programu zostaną określone w umowie wfośigw z gminą.
3. Dofinansowanie w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego (9.1 pkt 3 Części 2) Programu):
 - 1) wnioskodawca składa wniosek o dotację na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego w banku, który przystąpił do Programu, a kwota kapitału kredytu udzielonego na przedsięwzięcie objęte wnioskiem o dotację musi być wyższa niż kwota wnioskowanej dotacji na to przedsięwzięcie;
 - 2) dotacja na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego przyznawana jest przez wfośigw obejmujący swoim działaniem teren województwa, w którym jest zlokalizowany budynek/lokal mieszkalny objęty wnioskiem;
 - 3) warunkiem przyznania dofinansowania jest przedłożenie wraz z wnioskiem o dofinansowanie zaświadczenia wydawanego zgodnie z ust. 8 pkt 1.2 Części 2) Programu;
 - 4) warunkiem wypłaty dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu jest wypłata Beneficjentowi, przez bank, kredytu z przeznaczeniem wyłącznie na cele zgodne z Programem oraz wykorzystanie tego kredytu przez Beneficjenta, zgodnie z jego przeznaczeniem;

- 5) dotacja na częściową spłatę kapitału kredytu zostanie wypłacona przez wfośigw na podstawie złożonego przez Beneficjenta kompletnego i poprawnie wypełnionego wniosku o płatność wraz z dokumentami wskazanymi w umowie o dofinansowanie potwierdzającymi zrealizowanie całości przedsięwzięcia, na rachunek bankowy określony w umowie o dofinansowanie, prowadzony przez bank w terminie 30 dni;
 - 6) bank udziela kredytu z własnych środków z przeznaczeniem wyłącznie na:
 - a) pokrycie kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia oraz kosztów podatku od towarów i usług (VAT) naliczonego od tych kosztów w wysokości nie mniejszej niż 95% kwoty kredytu,
 - b) pokrycie pozostałych kosztów przedsięwzięcia, które są zgodne z celami Programu i niezbędne do jego realizacji oraz pokrycie podatku od towarów i usług (VAT) naliczonego od tych kosztów, jednak łącznie w wysokości nie większej niż 5% kwoty kredytu;
 - 7) szczegółowe prawa i obowiązki banku udzielającego kredytu w ramach Programu określa odrębna umowa dotycząca współpracy z bankiem, zawarta między NFOŚiGW, wfośigw i bankiem, który przystąpił do wdrażania Programu.
4. Dotacja z prefinansowaniem (9.1 pkt 4 Części 2) Programu):
- 1) prefinansowanie stanowi wypłatę przez wfośigw przyznanej Beneficjentowi części lub całości dotacji na rachunek bankowy wykonawcy, na warunkach określonych w Programie z zastrzeżeniem ppkt 7);
 - 2) dotacja z prefinansowaniem przyznawana jest przez wfośigw obejmujący swoim działaniem teren województwa, w którym jest zlokalizowany budynek/lokal mieszkalny objęty wnioskiem;
 - 3) warunkiem przyznania dofinansowania i wypłaty zaliczki jest przedłożenie wraz z wnioskiem o dofinansowanie:
 - a) zaświadczenia wydawanego zgodnie z ust. 8 pkt 1.2 Części 2) Programu;
 - b) zawartej/zawartych z wykonawcą/ wykonawcami umowy/ umów na realizację danego zakresu przedsięwzięcia (maksymalnie 3 umowy zawarte pomiędzy wnioskodawcą a wykonawcą zgodnie z warunkami wynikającymi z Programu, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane przewidziane w przedsięwzięciu realizowanym w ramach Programu);
 - 4) zaliczka może być wypłacona maksymalnie do wysokości 50% przyznanej dotacji przypadającej na dany zakres przedsięwzięcia zawarty w danej umowie z wykonawcą, przy czym suma wszystkich wypłaconych zaliczek nie może przekroczyć 50% maksymalnej kwoty dotacji na realizację przedsięwzięcia wynikającej z wniosku o dofinansowanie;
 - 5) kwota dotacji w formie zaliczki zostanie wypłacona bezpośrednio na rachunek wykonawcy w terminie do 14 dni od daty zawarcia umowy o dofinansowanie lecz nie wcześniej niż 14 dni przed datą rozpoczęcia realizacji przedmiotu umowy Beneficjenta z wykonawcą, z zastrzeżeniem, że zaliczka nie może zostać wypłacona gdy z umowy z wykonawcą wynika, że jej realizacja została zakończona;
 - 6) pozostała część dofinansowania przypadającego na zakres przedsięwzięcia wynikający z umowy z wykonawcą/wykonawcami zostanie wypłacona bezpośrednio na jego/ich rachunek, po zrealizowaniu zakresu tej umowy i złożeniu przez Beneficjenta wniosku o płatność, o którym mowa w ppkt 9) poniżej, zgodnie z wskazanymi w tym punkcie zasadami i terminem, zawierającego oświadczenie Beneficjenta że nie dokonał płatności wykonawcy;
 - 7) w przypadku opłacenia wynagrodzenia wykonawcy/wykonawców przez Beneficjenta, dotacja będzie wypłacona bezpośrednio na rachunek bankowy Beneficjenta;

- 8) Beneficjent zobowiązany jest przedstawić potwierdzenie opłacenia wkładu własnego na realizację przedsięwzięcia, który stanowi różnicę pomiędzy faktycznie poniesionym kosztem kwalifikowanym przedsięwzięcia a kwotą dotacji udzieloną Beneficjentowi na podstawie umowy o dofinansowanie, wyliczonego zgodnie z Programem, przypadającego na umowę z wykonawcą, z wnioskiem o płatność o którym mowa w ppkt 9) poniżej;
 - 9) wypłata należnej kwoty dotacji (w tym rozliczenie prefinansowania po wcześniej wypłaconej zaliczce zgodnie z pkt 4) nastąpi w maksymalnie trzech częściach na podstawie złożonego przez Beneficjenta wniosku o płatność wraz z dokumentami wskazanymi w umowie o dofinansowanie, potwierdzającymi zrealizowanie przedsięwzięcia w całości lub części, na rachunek bankowy wykonawcy lub na rachunek bankowy Beneficjenta w terminie 30 dni od daty wpływu do wfośigw kompletnego i prawidłowo wypełnionego wniosku o płatność wraz z wymaganymi dokumentami;
 - 10) Beneficjentom został udostępniony wzór umowy z wykonawcą, który Beneficjent może wykorzystać do uregulowania stosunku prawnego z wykonawcą. Wykorzystanie wzoru umowy jest dobrowolne, umowy o innej treści uzgodnionej między wykonawcą a Beneficjentem również mogą stanowić podstawę wypłaty zaliczki, o ile nie stoją w sprzeczności z wymogami Programu. Wyboru wykonawcy/wykonawców realizującego/realizujących przedsięwzięcie dokonuje Beneficjent na własne ryzyko;
 - 11) termin realizacji przedmiotu umowy zawartej przez beneficjenta z wykonawcą powinien dawać realną możliwość realizacji przedsięwzięcia w terminie zgodnym z Programem;
 - 12) wykonawca, z którym Beneficjent podpisuje umowę musi działać na rynku usług budowlanych, remontowych lub montażowych co najmniej 1 rok albo posiadać doświadczenie w realizacji co najmniej pięciu inwestycji dla Beneficjentów w programie priorytetowym „Czyste Powietrze”.
5. Nie udziela się dofinansowania na przedsięwzięcia realizowane w budynkach wykorzystywanych sezonowo lub w budynkach gospodarczych.²⁹
 6. Nie udziela się dofinansowania na przedsięwzięcia, dla których wnioskowana kwota dotacji jest niższa niż 3 tysiące złotych. Warunek nie dotyczy przedsięwzięć, w zakresie których jest zakup i montaż źródła ciepła.
 7. Nie wypłaca się dofinansowania, jeżeli Beneficjent zbył przed wypłatą dotacji budynek/lokal mieszkalny objęty dofinansowaniem.
 8. Nie wypłaca się dofinansowania, jeżeli Beneficjent przed wypłatą dotacji uzyskał dofinansowanie w ramach Części 3) Programu, na realizację przedsięwzięcia w innym budynku/lokalu mieszkalnym, tj. zawarł umowę dotacji i nie została ona rozwiązana lub zmieniona na umowę dotacji w ramach Części 1) Programu (dotyczy umów zawartych na podstawie wniosków o dofinansowanie złożonych od dnia 22.04.2024 r.).³⁰
 9. W przypadku gdy w budynku/lokalu mieszkalnym, w którym realizowane jest przedsięwzięcie, prowadzona jest działalność gospodarcza rozumiana zgodnie z unijnym prawem konkurencji³¹,

²⁹ Źródło ciepła może być zainstalowane w budynku gospodarczym, jeżeli służy wyłącznie do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu budynku/lokalu mieszkalnego.

³⁰ Zapis wchodzi w życie od dnia 14.06.2024 r.

³¹ Działalność gospodarcza, według unijnego prawa konkurencji, rozumiana jest bardzo szeroko, jako oferowanie towarów lub usług na rynku. Zakres tego pojęcia jest szerszy niż w prawie krajowym (art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców), ponieważ nie wymaga się, aby działalność miała charakter zarobkowy, czy była prowadzona w sposób zorganizowany lub ciągły. W związku z tym działalność taka jak np. wynajmowanie budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego, najem okazjonalny oraz inne formy udostępnienia tych budynków lub lokali na rynku, należy traktować jako działalność gospodarczą w rozumieniu unijnego prawa konkurencji.

- wysokość dofinansowania jest pomniejszana proporcjonalnie do powierzchni zajmowanej na prowadzenie działalności gospodarczej, z uwzględnieniem sezonowego charakteru tej działalności.
10. W przypadku gdy działalność gospodarcza jest prowadzona na powierzchni całkowitej przekraczającej 30% budynku/lokalu mieszkalnego, z uwzględnieniem sezonowego charakteru tej działalności, przedsięwzięcie nie kwalifikuje się do dofinansowania.
11. Jeśli w budynku mieszkalnym jednorodzinnym wydzielono lokale mieszkalne, dofinansowanie przysługuje osobno na każdy lokal.
12. W przypadku gdy budynek lub lokal mieszkalny, w którym ma być realizowane przedsięwzięcie jest wyposażony w inne źródła ciepła niż na paliwo stałe lub w źródła ciepła na paliwa stałe spełniające wymagania minimum 5 klasy według normy przenoszącej normę europejską EN 303-5, dofinansowanie może być udzielone wyłącznie na zakres wskazany w pozycji 3 w tabeli w ust. 9.2.2 pkt 1 Części 2) Programu, z zastrzeżeniem zdania poniżej.
- Istnieje możliwość wymiany źródła ciepła, jeżeli mimo posiadania w budynku/lokalu mieszkalnym kotła gazowego, wykorzystywane jest w tym budynku/lokalu mieszkalnym nieefektywne źródło ciepła na paliwo stałe, z tym, że ilość pobieranego paliwa gazowego z sieci dystrybucji gazu (średnia z ostatnich 3 lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku o dofinansowanie, a w przypadku okresu krótszego średnia z całego okresu) w tym lokalu/budynku mieszkalnym nie może być wyższa niż 5 600 kWh/rok.
13. W przypadku gdy Wnioskodawca otrzymał dofinansowanie w ramach Programu Mój Prąd³² może otrzymać dofinansowanie z Programu na inny zakres przedsięwzięcia, niż dofinansowany z Programu Mój Prąd.
14. W przypadku gdy Wnioskodawca otrzymał dofinansowanie w ramach Programu Stop Smog może otrzymać dofinansowanie z Programu na inny zakres przedsięwzięcia, niż dofinansowany z Programu Stop Smog.
15. Przedsięwzięcie realizowane w ramach Programu może być dofinansowane z innych środków publicznych niż Programy wymienione w pkt 13 i 14 oraz w ramach dofinansowania przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej udzielanego na podstawie art. 15a Ustawy o efektywności energetycznej³³, z tym, że łączna kwota dofinansowania na przedsięwzięcie nie może przekroczyć 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia. W przypadku otrzymania dofinansowania przez Wnioskodawcę z programów, w których właścicielem zakupionego źródła ciepła po wymianie jest jednostka samorządu terytorialnego, użyczająca i oddająca je właścicielowi nieruchomości do bezpłatnego użytkowania, Wnioskodawca nie musi być właścicielem źródła ciepła, o dofinansowanie którego wnioskuje w ramach Programu (nie musi być spełniony warunek zakupu), o ile Wnioskodawca nabył w tym czasie własność tego źródła ciepła w przyszłości.
16. Warunkiem udzielenia dofinansowania jest zobowiązanie się Beneficjenta, że po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w ramach Programu w budynku/lokalu mieszkalnym objętym dofinansowaniem:
- 1) nie będzie zainstalowane i nie będzie użytkowane źródło ciepła na paliwa stałe o klasie niższej niż 5 klasa według normy przenoszącej normę europejską EN 303-5,
 - 2) zamontowane w budynku/lokalu mieszkalnym kominki wykorzystywane na cele rekreacyjne będą spełniać wymagania ekoprojektu³⁴,

³² Program Priorytetowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

³³ Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej.

³⁴ Wymagania ekoprojektu określone zostały w Rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.

- 3) wszystkie zainstalowane oraz użytkowane urządzenia służące do celów ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej (w tym kominki wykorzystywane na cele rekreacyjne) będą spełniać docelowe wymagania obowiązujących na terenie położenia budynku/lokalu mieszkalnego objętego dofinansowaniem, aktów prawa miejscowego, w tym uchwał antysmogowych³⁵, również wtedy kiedy akty te przewidują bardziej rygorystyczne ograniczenia dotyczące zakupu i montażu źródła ciepła.
17. Zakres przedsięwzięcia finansowanego w ramach Programu musi być zgodny z programem ochrony powietrza w rozumieniu art. 91 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, właściwym ze względu na usytuowanie budynku/lokalu mieszkalnego, obowiązującym na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie.
18. Na przedsięwzięcia realizowane w budynkach, na budowę których po 31 grudnia 2013 r.:
- 1) został złożony wniosek o pozwolenie na budowę lub odrębny wniosek o zatwierdzenie projektu budowlanego,
 - 2) zostało dokonane zgłoszenie budowy lub wykonania robót budowlanych w przypadku, gdy nie jest wymagane uzyskanie decyzji o pozwoleniu na budowę,
- nie udziela się dofinansowania na zakres kosztów kwalifikowanych wskazany w tabeli 3 Załącznika 2a do Programu, tj. ocieplenie przegród budowlanych, stolarka okienna i drzwiowa, bramy garażowe.
19. W przypadku montażu mikroinstalacji fotowoltaicznej warunkiem wypłaty dofinansowania na ten koszt kwalifikowany jest przedstawienie wystawionego na Beneficjenta zaświadczenia Operatora Sieci Dystrybucyjnej potwierdzającego montaż licznika wraz z numerem Punktu Poboru Energii opatrzonego pieczęcią firmową oraz czytelnym podpisem lub umowy kompleksowej regulującej kwestie związane z wprowadzaniem do sieci energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacji, której stronami są Beneficjent i Operator Sieci Dystrybucyjnej. W przypadku prefinansowania dotyczącego montażu mikroinstalacji fotowoltaicznej wymienione w zdaniu pierwszym zaświadczenie lub umowę należy dostarczyć z wnioskiem o płatność, o którym mowa w ust. 9.3.1 pkt 4 ppkt 8 Części 2) Programu.
20. Przeprowadzenie audytu energetycznego jest obowiązkowe w przypadku dotacji do przedsięwzięcia z kompleksową termomodernizacją, w rozumieniu ust. 9.2.2 pkt 3 Części 2) Programu oraz w przypadku, gdy przedsięwzięcie obejmuje zakup i montaż pompy ciepła jako nowego źródła ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu. W pozostałych przypadkach, przeprowadzenie audytu nie jest obowiązkowe do uzyskania dofinansowania na realizację przedsięwzięcia.
21. Wykonanie ekspertyzy ornitologicznej i chiropterologicznej nie jest obowiązkowe do uzyskania dofinansowania na realizację przedsięwzięcia.

9.3.2. Warunki odnoszące się do źródeł ciepła

1. W ramach Programu można dofinansować zakup i montaż jednego źródła ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu. Wyjątek stanowi ogrzewanie elektryczne, które może się składać z kilku urządzeń trwale zainstalowanych w budynku/lokalu mieszkalnym, tworzących system ogrzewania tego budynku/lokalu mieszkalnego.
2. W przypadku gdy ten budynek/lokal mieszkalny jest podłączony do sieci dystrybucji gazu, montaż kotła na biomasę jest możliwy wyłącznie w przypadku zastosowania kotła na biomasę drzewną o obniżonej emisyjności cząstek stałych o wartości $\leq 20 \text{ mg/m}^3$, z zastrzeżeniem ust. 9.3.1 pkt 16 ppkt 3 Części 2) Programu.

³⁵ Przez uchwały antysmogowe rozumie się uchwały podjęte przez sejmik województwa w trybie art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.

3. Wymieniane źródło ciepła na paliwo stałe musi być trwale wyłączone z użytku. Potwierdzeniem trwałego wyłączenia z użytku źródła ciepła na paliwo stałe jest imienny dokument zeżłomowania/karta przekazania odpadu/formularz przyjęcia odpadów metali. Dopuszcza się pozostawienie w budynku/lokalu mieszkalnym pieców kaflowych lub kominków niespełniających wymagań ekoprojektu³⁴ oraz docelowych wymagań aktów prawa miejscowego (w tym uchwał antysmogowych, o których mowa w ust. 9.3.1 pkt 16 ppkt 3 Części 2) Programu), jednak muszą być one trwale odłączone od przewodu kominowego, co oznacza trwałe wyłączenie z użytku i musi być to potwierdzone odpowiednim protokołem kominiarskim wydanym przez mistrza kominiarskiego.

10. Szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć

KRYTERIA FORMALNE			
Lp.	Nazwa kryterium	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony w terminie określonym w regulaminie naboru		
2.	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i w wymaganej formie		
3.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki		
4.	Wnioskodawca mieści się w katalogu Beneficjentów, określonym w Części 2) Programu		
5.	Cel i rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z Programem		
6.	Okres realizacji przedsięwzięcia jest zgodny z Programem		
7.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania jest zgodna z Częścią 2) Programu		

Niespełnienie któregokolwiek z kryteriów formalnych powoduje odrzucenie wniosku

KRYTERIA MERYTORYCZNE			
Lp.	Nazwa kryterium	TAK/ NIE DOTYCZY	NIE
1.	Koszty kwalifikowane są zgodne z Programem w tym w szczególności z Załącznikiem nr 2a – Koszty kwalifikowane oraz maksymalny poziom dofinansowania dla Części 2) Programu		
2.	Wymianie/likwidacji ulegną wszystkie źródła ciepła na paliwo stałe, niespełniające wymagań minimum 5 klasy według normy przenoszącej normę europejską EN 303-5 i po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w budynku/lokalu mieszkalnym wszystkie zainstalowane oraz użytkowane urządzenia służące do celów ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej (w tym kominki wykorzystywane na cele rekreacyjne) będą spełniać docelowe wymagania aktów prawa miejscowego, w tym uchwał antysmogowych		

	Kominki wykorzystywane na cele rekreacyjne będą spełniać również wymagania ekoprojektu ³⁴		
3.	W przypadku przedsięwzięcia nieobejmującego wymiany źródła ciepła, budynek/lokal mieszkalny jest wyposażony w źródło ciepła inne niż na paliwo stałe lub w źródło ciepła na paliwo stałe spełniające wymagania minimum 5 klasy według normy przenoszącej normę europejską EN 303-5		
4.	W przypadku gdy budynek/lokal mieszkalny jest podłączony do sieci dystrybucji gazu i Wnioskodawca wnioskuję o kocioł na paliwo stałe, zastosowany zostanie kocioł na biomasę drzewną o obniżonej emisyjności cząstek stałych o wartości $\leq 20 \text{ mg/m}^3$		

Niespełnienie któregokolwiek z kryteriów merytorycznych powoduje odrzucenie wniosku.

11. Postanowienia dodatkowe

1. Wnioski o dofinansowanie są rozpatrywane przez wfośigw:
 - 1) w terminie do 30 dni od dnia wpływu do wfośigw wniosku o dotację,
 - 2) w terminie do 14 dni od dnia wpływu do wfośigw wniosku o dotację z prefinansowaniem,
 - 3) w terminie do 14 dni od dnia wpływu do wfośigw wniosku o dotację na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego,
z zastrzeżeniem, że szczegółowy sposób postępowania z wnioskiem określa właściwy regulamin naboru.
2. Dofinansowanie będzie udzielone każdemu Wnioskodawcy, który spełni warunki Programu, aż do wyczerpania budżetu Programu.
3. Lista banków udzielających kredytu objętego dofinansowaniem w ramach Programu publikowana jest na stronie internetowej www.czystepowietrze.gov.pl oraz na stronach internetowych wfośigw.
4. Listy gmin, które zawarły porozumienia i gmin, które zawarły umowy pożyczki w sprawie realizacji Programu, publikowane są na stronach internetowych poszczególnych wfośigw.
5. NFOŚiGW/wfośigw może dokonać kontroli przedsięwzięć samodzielnie lub poprzez podmioty zewnętrzne od daty złożenia wniosku o dofinansowanie, w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości (w tym kontroli krzyżowej przedsięwzięć realizowanych/zrealizowanych przez Beneficjenta na terenie całego kraju).
6. Przedsięwzięcia mogą podlegać kontroli lub audytowi dokonywanym przez uprawnione instytucje i organy, samodzielnie lub przez podmioty zewnętrzne, od daty złożenia wniosku o dofinansowanie, w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości, zgodnie z przepisami prawa krajowego i unijnego oraz dokumentami, w tym wytycznymi właściwego ministra, dotyczącymi środków pozyskiwanych na realizację Programu z budżetu Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej 2021-2027 oraz środków finansowych, którymi Polski Fundusz Rozwoju S.A. z siedzibą w Warszawie ma prawo i obowiązek dysponować w trybie i na zasadach określonych w umowie o wykonywanie zadań związanych z realizacją Planu Rozwojowego, o której mowa w art. 14In ust. 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz środków planowanej pożyczki dla Polski w ramach instrumentu finansowego Banku Światowego Program for Results.
7. Okres trwałości wynosi 5 lat od daty zakończenia przedsięwzięcia. W okresie trwałości Beneficjent nie może zmienić przeznaczenia budynku/lokalu z mieszkalnego na inny, nie może zdemontować urządzeń, instalacji oraz wyrobów budowlanych zakupionych i zainstalowanych w trakcie realizacji

- przedsięwzięcia, a także nie może zainstalować dodatkowych źródeł ciepła niespełniających warunków Programu i wymagań technicznych określonych w Programie oraz załączniku nr 2a do Programu.
8. W ramach Programu nie udziela się pomocy publicznej.
 9. Na jeden budynek/lokal mieszkalny może zostać udzielona i wypłacona dotacja na podstawie maksymalnie dwóch wniosków o dofinansowanie, z zastrzeżeniem pkt 10 poniżej. Nie wlicza się do tej liczby wniosków, na podstawie których udzielono i wypłacono dofinansowanie w wersjach Programu obowiązujących do 14.05.2020 r. Kolejny wniosek o dofinansowanie może zostać złożony na inne koszty kwalifikowane niż dofinansowane wcześniejszą dotacją/wcześniejszymi dotacjami, pod warunkiem zakończenia i rozliczenia wcześniejszego przedsięwzięcia/wcześniejszych przedsięwzięć.
 10. Dotacja do przedsięwzięcia z kompleksową termomodernizacją w rozumieniu ust. 9.2.2 pkt 3 może być udzielona i wypłacona na dany budynek/lokal mieszkalny wyłącznie w ramach jednego wniosku o dofinansowanie. Po zrealizowaniu przedsięwzięcia z kompleksową termomodernizacją i wypłacie dotacji w tym zakresie, nie ma możliwości składania kolejnego wniosku o dofinansowanie na dany budynek/lokal mieszkalny w ramach Programu.
 11. Beneficjent, który zawarł umowę o dofinansowanie w formie dotacji z prefinansowaniem ma możliwość zmiany warunków umowy o dofinansowanie na warunki obowiązujące w obecnej wersji Programu.
 12. W sytuacjach niezależnych od Beneficjenta, których następstw nie mógł uniknąć mimo zachowania należytej staranności, na uzasadniony wniosek Beneficjenta, wfośigw może przedłużyć maksymalny okres realizacji przedsięwzięcia o okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, jednak nie dłużej niż do 30.06.2029 r. Limit 6 miesięcy nie dotyczy wydłużenia okresu realizacji przedsięwzięcia w wyniku przesunięcia terminu przyłączenia gazu przez operatora.
 13. W przypadku wniosku o dofinansowanie w formie dotacji na częściową spłatę kapitału kredytu bankowego składanego w banku, który przystąpił do Programu, dofinansowanie jest udzielane dla budynku mieszkalnego jednorodzinne, jeżeli dla tego budynku lub nieruchomości gruntowej, na której posadowiono ten budynek została założona księga wieczysta.
 14. Wyboru wykonawcy/wykonawców realizującego/realizujących przedsięwzięcie dokonuje na własne ryzyko Beneficjent.
 15. Nie są kwalifikowane koszty w ramach Programu w sytuacji, gdy małżonek Beneficjenta pozostający z nim w ustawowej wspólności majątkowej, jako osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą dokonuje sprzedaży lub dostawy lub wykonuje usługę i wystawia fakturę lub równoważny dokument księgowy na Beneficjenta.

Część 3) Dla Beneficjentów uprawnionych do najwyższego poziomu dofinansowania

8. Beneficjenci

1. Beneficjentem jest osoba fizyczna, która łącznie spełnia następujące warunki:
 - 1) jest właścicielem/współwłaścicielem³⁶ budynku mieszkalnego jednorodzinne lub wydzielonego w budynku jednorodzinnym lokalu mieszkalnego z wyodrębnioną księgą wieczystą³⁷;

³⁶ W przypadku współwłasności, Wnioskodawca może otrzymać dofinansowanie, jeżeli przedłoży zgodę wszystkich pozostałych współwłaścicieli na realizację przedsięwzięcia.

³⁷ W Programie oraz dokumentach programowych zamiast sformułowania „budynek mieszkalny jednorodzinny” używa się również sformułowania „budynek mieszkalny”, a zamiast sformułowania „wydzielony w budynku jednorodzinnym lokal mieszkalny z wyodrębnioną księgą wieczystą” używa się sformułowania „lokal mieszkalny”.

- 2) przeciętny miesięczny dochód na jednego członka jej gospodarstwa domowego wskazany w zaświadczeniu wydawanym przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta³⁸ zgodnie z art. 411 ust. 10g ustawy – Prawo ochrony środowiska, nie przekracza kwoty:
- a) 1 090 zł w gospodarstwie wieloosobowym,
 - b) 1 526 zł w gospodarstwie jednoosobowym.
- lub
- ma ustalone prawo do otrzymywania zasiłku stałego, zasiłku okresowego, zasiłku rodzinnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego, potwierdzone w zaświadczeniu wydanym na wniosek Beneficjenta, przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta³⁸, zawierającym wskazanie rodzaju zasiłku oraz okresu, na który został przyznany. Zasiłek musi przysługiwać w każdym z kolejnych 6 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o wydanie zaświadczenia oraz co najmniej do dnia złożenia wniosku o dofinansowanie.
- 3) nie jest Beneficjentem Części 3) Programu w związku z realizacją przedsięwzięcia w innym budynku/lokalu mieszkalnym (dotyczy umów zawartych na podstawie wniosków o dofinansowanie złożonych od dnia 22.04.2024 r.)³⁹
2. W przypadku prowadzenia działalności gospodarczej przez osobę, która przedstawiła zaświadczenie o przeciętnym miesięcznym dochodzie na jednego członka jej gospodarstwa domowego, roczny jej przychód, z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej za rok kalendarzowy, za który ustalony został przeciętny miesięczny dochód wskazany w zaświadczeniu, nie przekroczył dwudziestokrotności kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów obowiązującym w grudniu roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o dofinansowanie.

9. Formy i warunki udzielania dofinansowania

9.1 Formy dofinansowania

- 1) dotacja;
- 2) pożyczka dla gmin, jako uzupełniające finansowanie dla Beneficjentów⁴⁰;
- 3) dotacja z prefinansowaniem.

9.2 Poziom dofinansowania

9.2.1. Intensywność dofinansowania w formie dotacji:

Intensywność dofinansowania odnosi się do kosztów kwalifikowanych. Koszty kwalifikowane nie obejmują podatku od towarów i usług (VAT).

Intensywność dofinansowania oraz maksymalne kwoty dotacji dla poszczególnych kosztów kwalifikowanych wskazano w Załączniku nr 2b do Programu.

9.2.2. Rodzaje przedsięwzięć oraz maksymalna kwota dotacji dla przedsięwzięć:

³⁸.Wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w formie pisemnej, upoważnić do wydania zaświadczeń swojego zastępcę, pracownika urzędu gminy albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, dyrektora centrum usług społecznych lub innej jednostki organizacyjnej gminy

³⁹ Zapis wchodzi w życie od dnia 14.06.2024 r..

⁴⁰ Planowane uruchomienie w późniejszym terminie.

1. Przedsięwzięcie obejmujące:

Lp.	Rodzaj przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie nie obejmuje mikroinstalacji fotowoltaicznej	Przedsięwzięcie obejmuje mikroinstalację fotowoltaiczną
		Maksymalna kwota dotacji ⁴¹ do	
1.	<p>Przedsięwzięcie obejmujące demontaż nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe oraz zakup i montaż pompy ciepła typu powietrze-woda albo gruntowej pompy ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu, audyt energetyczny.</p> <p>Dodatkowo mogą być wykonane (dopuszcza się wybór więcej niż jednego elementu z zakresu):</p> <ul style="list-style-type: none"> - demontaż oraz zakup i montaż nowej instalacji centralnego ogrzewania lub cwu (w tym kolektorów słonecznych), - zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej, - zakup i montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, - zakup i montaż ocieplenia przegród budowlanych, okien, drzwi zewnętrznych, bram garażowych (zawiera również demontaż), - dokumentacja dotycząca powyższego zakresu: dokumentacja projektowa, ekspertyzy. 	<p>bez kompleksowej termomodernizacji: 70 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p> <p>z kompleksową termomodernizacją: 120 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p>	<p>bez kompleksowej termomodernizacji: 79 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p> <p>z kompleksową termomodernizacją: 135 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p>
2.	<p>Przedsięwzięcie obejmujące demontaż nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakup i montaż pompy ciepła powietrze/powietrze, audyt energetyczny albo - zakup i montaż innego źródła ciepła niż wymienione w pkt 1 (powyżej) do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu albo - zakup i montaż kotłowni gazowej w rozumieniu Załącznika 2b do Programu. <p>Dodatkowo mogą być wykonane (dopuszcza się wybór więcej niż jednego elementu z zakresu):</p>	<p>bez kompleksowej termomodernizacji: 50 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p> <p>z kompleksową termomodernizacją: 100 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p>	<p>bez kompleksowej termomodernizacji: 59 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p> <p>z kompleksową termomodernizacją: 115 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p>

⁴¹ Maksymalna dotacja w przypadku kompleksowej termomodernizacji będzie wypłacana po spełnieniu warunków określonych w ust. 9.2.2 pkt 3

	<ul style="list-style-type: none"> - demontaż oraz zakup i montaż nowej instalacji centralnego ogrzewania lub cwu (w tym kolektorów słonecznych, pompy ciepła wyłącznie do cwu) - zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej, - zakup i montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, - zakup i montaż ocieplenia przegród budowlanych, okien, drzwi zewnętrznych, bram garażowych (zawiera również demontaż), - dokumentacja dotycząca powyższego zakresu: audyt energetyczny, dokumentacja projektowa, ekspertyzy. 		
3.	<p>Przedsięwzięcie nieobejmujące wymiany źródła ciepła na paliwo stałe na nowe źródło ciepła, a obejmujące (dopuszcza się wybór więcej niż jednego elementu z zakresu):</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakup i montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła, - zakup i montaż ocieplenia przegród budowlanych, okien, drzwi zewnętrznych, bram garażowych (zawiera również demontaż), - wykonanie dokumentacji dotyczącej powyższego zakresu: audytu energetycznego, dokumentacji projektowej, ekspertyz. 	<p>bez kompleksowej termomodernizacji: 40 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p> <p>z kompleksową termomodernizacją: 70 000 zł (dodatkowo audyt energetyczny: 1 200 zł)</p>	Nie dotyczy

2. Maksymalne kwoty dotacji opisane w powyższej tabeli nie sumują się. Wyjątkiem jest możliwość zwiększenia maksymalnej kwoty dotacji o faktycznie poniesiony koszt przeprowadzenia audytu energetycznego.
3. Dotacja do przedsięwzięcia z kompleksową termomodernizacją budynku/lokalu mieszkalnego, wskazana w powyższej tabeli, należna jest po spełnieniu **łącznie następujących warunków**:
 - 1) Został przeprowadzony audyt energetyczny budynku/lokalu mieszkalnego i został złożony wraz z wnioskiem o płatność Dokument podsumowujący audyt energetyczny budynku sporządzony na obowiązującym w ramach programu wzorze;
 - 2) Osiągnięto co najmniej jeden wskaźnik kompleksowej termomodernizacji:
 - a) zmniejszenie zapotrzebowania na energię użytkową do 80 kWh/(m²*rok) lub
 - b) zmniejszenie zapotrzebowania na energię użytkową o minimum 40%;
 - 3) Zrealizowany został w całości wariant z audytu energetycznego gwarantujący osiągnięcie co najmniej jednego ze wskaźników określonych w ppkt 2, nie później, niż do dnia zakończenia realizacji przedsięwzięcia;

4. Przedsięwzięcie może być realizowane wyłącznie w istniejącym⁴² budynku/ lokalu mieszkalnym (do dofinansowania nie kwalifikuje się kosztów poniesionych przed oddaniem do użytkowania budynku/lokalu mieszkalnego).
5. Maksymalne kwoty dotacji określono na jeden budynek/lokal mieszkalny i na Beneficjenta.
6. Dotacja do pompy ciepła służącej do ogrzewania lub ogrzewania i cwu należna jest jeżeli:
 - 1) został przeprowadzony audyt energetyczny budynku/lokalu mieszkalnego i wskazano w tym audycie wybór pompy ciepła jako nowego źródła ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu oraz
 - 2) został złożony wraz z wnioskiem o płatność Dokument podsumowujący audyt energetyczny budynku sporządzony na obowiązującym w ramach Programu wzorze oraz
 - 3) Zrealizowany został w całości wybrany do realizacji, optymalny wariant przedsięwzięcia termomodernizacyjnego wskazany w audycie energetycznym, obejmujący wybór pompy ciepła jako nowego źródła ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu, nie później, niż do dnia zakończenia realizacji przedsięwzięcia.

9.3 Warunki dofinansowania

9.3.1. Ogólne warunki przyznania i wypłaty dofinansowania:

1. Dofinansowanie w formie dotacji (9.1. pkt 1 Części 3) Programu):
 - 1) dotacja przyznawana jest przez wfośigw obejmujący swoim działaniem teren województwa, w którym jest zlokalizowany budynek/lokal mieszkalny objęty wnioskiem;
 - 2) warunkiem przyznania dofinansowania jest przedłożenie wraz z wnioskiem o dofinansowanie zaświadczenia o przeciętnym miesięcznym dochodzie na jednego członka gospodarstwa domowego lub zaświadczenia potwierdzającego ustalone prawo do zasiłku, o których mowa w ust. 8 pkt 1.2 Części 3) Programu.
 - 3) dotacja zostanie wypłacona przez wfośigw w całości lub w maksymalnie pięciu częściach na podstawie złożonego przez Beneficjenta kompletnego i poprawnie wypełnionego wniosku o płatność wraz z dokumentami wskazanymi w umowie o dofinansowanie, potwierdzającymi zrealizowanie przedsięwzięcia w całości lub części, na rachunek bankowy wykonawcy/sprzedawcy lub na rachunek bankowy Beneficjenta w terminie 30 dni od daty wpływu do wfośigw kompletnego i prawidłowo wypełnionego wniosku o płatność wraz z wymaganymi dokumentami;
2. Dofinansowanie w formie pożyczki dla gmin (9.1 pkt 2 Części 3) Programu):
 - 1) pożyczka dla gminy udzielana jest ze środków udostępnianych przez NFOŚiGW dla wfośigw albo ze środków wfośigw, z przeznaczeniem na dofinansowanie dla Beneficjentów, na warunkach nie mniej korzystnych niż te, na jakich gmina uzyskała pożyczkę z wfośigw;
 - 2) szczegółowe prawa i obowiązki gminy udzielającej dofinansowania w ramach Programu zostaną określone w umowie wfośigw z gminą.
3. Dotacja z prefinansowaniem (9.1 pkt 3 Części 3) Programu):
 - 1) prefinansowanie stanowi wypłatę przez wfośigw przyznanej Beneficjentowi części lub całości dotacji na rachunek bankowy wykonawcy, na warunkach określonych w Programie zastrzeżeniem ppkt 7);

⁴² Przez budynek istniejący należy rozumieć budynek oddany do użytkowania na podstawie zawiadomienia o zakończeniu budowy, do którego organ właściwy nie wniósł sprzeciwu lub na podstawie prawomocnej decyzji o pozwoleniu na użytkowanie wydanej przez właściwy organ.

- 2) dotacja z prefinansowaniem przyznawana jest przez wfośigw obejmujący swoim działaniem teren województwa, w którym jest zlokalizowany budynek/lokal mieszkalny objęty wnioskiem;
- 3) warunkiem przyznania dofinansowania i wypłaty zaliczki (prefinansowania) jest przedłożenie wraz z wnioskiem o dofinansowanie:
 - a) zaświadczenia wydawanego zgodnie z ust. 8 pkt 1.2 Części 3) Programu;
 - b) zawartej/zawartych z wykonawcą/ wykonawcami umowy/ umów na realizację danego zakresu przedsięwzięcia (maksymalnie 3 umowy zawarte pomiędzy wnioskodawcą a wykonawcą zgodnie z warunkami wynikającymi z Programu, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane przewidziane w przedsięwzięciu realizowanym w ramach Programu);
- 4) zaliczka może być wypłacona maksymalnie do wysokości 50% przyznanej dotacji przypadającej na dany zakres przedsięwzięcia zawarty w danej umowie z wykonawcą, przy czym suma wszystkich wypłaconych zaliczek nie może przekroczyć 50% maksymalnej kwoty dotacji na realizację przedsięwzięcia wynikającej z wniosku o dofinansowanie;
- 5) kwota dotacji w formie zaliczki zostanie wypłacona bezpośrednio na rachunek wykonawcy w terminie do 14 dni od daty zawarcia umowy o dofinansowanie lecz nie wcześniej niż 14 dni przed datą rozpoczęcia realizacji przedmiotu umowy Beneficjenta z wykonawcą z zastrzeżeniem, że zaliczka nie może zostać wypłacona, gdy z umowy z wykonawcą wynika, że jej realizacja została zakończona;
- 6) pozostała część dofinansowania przypadającego na zakres przedsięwzięcia wynikający z umowy z wykonawcą/wykonawcami zostanie wypłacona bezpośrednio na jego/ich rachunek, po zrealizowaniu zakresu tej umowy i złożeniu przez Beneficjenta wniosku o płatność, o którym mowa w ppkt 9) poniżej, zgodnie z wskazanymi w tym punkcie zasadami i terminem, zawierającego oświadczenie Beneficjenta że nie dokonał płatności wykonawcy;
- 7) w przypadku opłacenia wynagrodzenia wykonawcy/wykonawców przez Beneficjenta, środki będą wypłacone bezpośrednio na rachunek bankowy Beneficjenta;
- 8) Beneficjent zobowiązany jest przedstawić potwierdzenie opłacenia wkładu własnego na realizację przedsięwzięcia, który stanowi różnicę pomiędzy faktycznie poniesionym kosztem kwalifikowanym przedsięwzięcia a kwotą dotacji udzieloną Beneficjentowi na podstawie umowy o dofinansowanie, wyliczonego zgodnie z Programem, przypadającego na umowę z wykonawcą, z wnioskiem o płatność o którym mowa w ppkt 9) poniżej;
- 9) wypłata należnej kwoty dotacji (w tym rozliczenie prefinansowania po wcześniej wypłaconej zaliczce zgodnie z pkt 4) nastąpi w maksymalnie trzech częściach na podstawie złożonego przez Beneficjenta wniosku o płatność wraz z dokumentami wskazanymi w umowie o dofinansowanie, potwierdzającymi zrealizowanie przedsięwzięcia w całości lub części, na rachunek bankowy wykonawcy lub na rachunek bankowy Beneficjenta w terminie 30 dni od daty wpływu do wfośigw kompletnego i prawidłowo wypełnionego wniosku o płatność wraz z wymaganymi dokumentami;
- 10) Beneficjentom został udostępniony wzór umowy z wykonawcą, który Beneficjent może wykorzystać do uregulowania stosunku prawnego z wykonawcą. Wykorzystanie wzoru umowy jest dobrowolne, umowy o innej treści uzgodnionej między wykonawcą a Beneficjentem również mogą stanowić podstawę wypłaty zaliczki, o ile nie stoją w sprzeczności z wymogami Programu. Wyboru wykonawcy/wykonawców realizującego/realizujących przedsięwzięcie dokonuje Beneficjent na własne ryzyko;
- 11) termin realizacji przedmiotu umowy zawartej przez Beneficjenta z wykonawcą powinien dawać realną możliwość realizacji przedsięwzięcia w terminie zgodnym z Programem;

- 12) wykonawca, z którym Beneficjent podpisuje umowę musi działać na rynku usług budowlanych, remontowych lub montażowych co najmniej 1 rok albo posiadać doświadczenie w realizacji co najmniej pięciu inwestycji dla Beneficjentów w programie priorytetowym „Czyste Powietrze”.
4. Nie udziela się dofinansowania na przedsięwzięcia realizowane w budynkach wykorzystywanych sezonowo lub w budynkach gospodarczych.⁴³
5. Nie udziela się dofinansowania na przedsięwzięcia, dla których wnioskowana kwota dotacji jest niższa niż 3 tysiące złotych. Warunek nie dotyczy przedsięwzięć, w zakresie których jest zakup i montaż źródła ciepła.
6. Nie wypłaca się dofinansowania, jeżeli Beneficjent zbył przed wypłatą dotacji budynek/lokal mieszkalny objęty dofinansowaniem.
7. Nie wypłaca się dofinansowania, jeżeli Beneficjent przed wypłatą dotacji uzyskał dofinansowanie w ramach Części 3) Programu, na realizację przedsięwzięcia w innym budynku/lokalu mieszkalnym, tj. zawarł umowę dotacji i nie została ona rozwiązana lub zmieniona na umowę dotacji w ramach Części 1) Programu (dotyczy umów zawartych na podstawie wniosków o dofinansowanie złożonych od dnia 22.04.2024 r.).⁴⁴
8. W przypadku gdy w budynku/lokalu mieszkalnym, w którym realizowane jest przedsięwzięcie, prowadzona jest działalność gospodarcza rozumiana zgodnie z unijnym prawem konkurencji⁴⁵, wysokość dofinansowania jest pomniejszana proporcjonalnie do powierzchni zajmowanej na prowadzenie działalności gospodarczej, z uwzględnieniem sezonowego charakteru tej działalności.
9. W przypadku gdy działalność gospodarcza jest prowadzona na powierzchni całkowitej przekraczającej 30% budynku/lokalu mieszkalnego, z uwzględnieniem sezonowego charakteru tej działalności, przedsięwzięcie nie kwalifikuje się do dofinansowania.
10. Jeżeli w budynku mieszkalnym jednorodzinnym wydzielono lokale mieszkalne, dofinansowanie przysługuje osobno na każdy lokal.⁴⁶
- 10a. Jeżeli w budynku mieszkalnym jednorodzinnym wydzielono lokale mieszkalne, dofinansowanie w ramach Części 3) Programu przysługuje Beneficjentowi na jeden lokal mieszkalny albo budynek jeżeli Beneficjent jest właścicielem/współwłaścicielem całego budynku.⁴⁷
11. W przypadku gdy budynek lub lokal mieszkalny, w którym ma być realizowane przedsięwzięcie jest wyposażony w inne źródła ciepła niż na paliwo stałe lub w źródła ciepła na paliwa stałe spełniające wymagania minimum 5 klasy według normy przenoszącej normę europejską EN 303-5, dofinansowanie może być udzielone wyłącznie na zakres wskazany w pozycji 3 w tabeli w pkt 9.2.2 Części 3) Programu, z zastrzeżeniem zdania poniżej.
- Istnieje możliwość wymiany źródła ciepła, jeżeli mimo posiadania w budynku/lokalu mieszkalnym kotła gazowego, wykorzystywane jest w tym budynku/lokalu mieszkalnym nieefektywne źródło ciepła na paliwo stałe, z tym, że ilość pobieranego paliwa gazowego z sieci dystrybucji gazu (średnia z ostatnich 3 lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku o dofinansowanie, a w przypadku okresu

⁴³ Źródło ciepła może być zainstalowane w budynku gospodarczym, jeżeli służy wyłącznie do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu budynku/lokalu mieszkalnego.

⁴⁴ Zapis wchodzi w życie od dnia 14.06.2024 r.

⁴⁵ Działalność gospodarcza, według unijnego prawa konkurencji, rozumiana jest bardzo szeroko, jako oferowanie towarów lub usług na rynku. Zakres tego pojęcia jest szerszy niż w prawie krajowym (art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców), ponieważ nie wymaga się, aby działalność miała charakter zarobkowy, czy była prowadzona w sposób zorganizowany lub ciągły. W związku z tym działalność taka jak np. wynajmowanie budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego, najem okazjonalny oraz inne formy udostępnienia tych budynków lub lokali na rynku, należy traktować jako działalność gospodarczą w rozumieniu unijnego prawa konkurencji.

⁴⁶ Zapis obowiązuje do dnia 13.06.2024 r.

⁴⁷ Zapis wchodzi w życie od dnia 14.06.2024 r.

- krótszego średnia z całego okresu) w tym lokalu/budynku mieszkalnym nie może być wyższa niż 5 600 kWh/rok.
12. W przypadku gdy Wnioskodawca otrzymał dofinansowanie w ramach Programu Mój Prąd⁴⁸ może otrzymać dofinansowanie z Programu na inny zakres przedsięwzięcia, niż dofinansowany z Programu Mój Prąd.
 13. W przypadku gdy Wnioskodawca otrzymał dofinansowanie w ramach Programu Stop Smog może otrzymać dofinansowanie z Programu na inny zakres przedsięwzięcia, niż dofinansowany z Programu Stop Smog.
 14. Przedsięwzięcie realizowane w ramach Programu może być dofinansowane z innych środków publicznych niż Programy wymienione w pkt 12 i 13 oraz w ramach dofinansowania przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej udzielanego na podstawie art. 15a Ustawy o efektywności energetycznej⁴⁹, z tym, że łączna kwota dofinansowania na przedsięwzięcie nie może przekroczyć 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia. W przypadku otrzymania dofinansowania przez Wnioskodawcę z programów, w których właścicielem zakupionego źródła ciepła po wymianie jest jednostka samorządu terytorialnego, użyczająca i oddająca je właścicielowi nieruchomości do bezpłatnego użytkowania, Wnioskodawca nie musi być właścicielem źródła ciepła, o dofinansowanie którego wnioskuje w ramach Programu (nie musi być spełniony warunek zakupu), o ile Wnioskodawca nabędzie własność tego źródła ciepła w przyszłości.
 15. Warunkiem udzielenia dofinansowania jest zobowiązanie się Beneficjenta, że po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w ramach Programu w budynku/lokalu mieszkalnym objętym dofinansowaniem:
 - 1) nie będzie zainstalowane i nie będzie użytkowane źródło ciepła na paliwa stałe o klasie niższej niż 5 klasa według normy przenoszącej normę europejską EN 303-5,
 - 2) zamontowane w budynku/lokalu mieszkalnym kominki wykorzystywane na cele rekreacyjne będą spełniać wymagania ekoprojektu⁵⁰,
 - 3) wszystkie zainstalowane oraz użytkowane urządzenia służące do celów ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej (w tym kominki wykorzystywane na cele rekreacyjne) będą spełniać docelowe wymagania obowiązujących na terenie położenia budynku/lokalu mieszkalnego objętego dofinansowaniem, aktów prawa miejscowego, w tym uchwał antysmogowych⁵¹, również wtedy kiedy akty te przewidują bardziej rygorystyczne ograniczenia dotyczące zakupu i montażu źródła ciepła.
 16. Zakres przedsięwzięcia finansowanego w ramach Programu musi być zgodny z programem ochrony powietrza w rozumieniu art. 91 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, właściwym ze względu na usytuowanie budynku/lokalu mieszkalnego, obowiązującym na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie.
 17. Na przedsięwzięcia realizowane w budynkach, na budowę których po 31 grudnia 2013 r.:
 - 1) został złożony wniosek o pozwolenie na budowę lub odrębny wniosek o zatwierdzenie projektu budowlanego,
 - 2) zostało dokonane zgłoszenie budowy lub wykonania robót budowlanych w przypadku, gdy nie jest wymagane uzyskanie decyzji o pozwoleniu na budowę,

⁴⁸ Program Priorytetowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

⁴⁹ Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej.

⁵⁰ Wymagania ekoprojektu określone zostały w Rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.

⁵¹ Przez uchwały antysmogowe rozumie się uchwały podjęte przez sejmik województwa w trybie art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.

nie udziela się dofinansowania na zakres kosztów kwalifikowanych wskazany w tabeli 3 Załącznika 2b do Programu, tj. ocieplenie przegród budowlanych, stolarka okienna i drzwiowa, bramy garażowe.

18. W przypadku montażu mikroinstalacji fotowoltaicznej warunkiem wypłaty dofinansowania na ten koszt kwalifikowany jest przedstawienie wystawionego na Beneficjenta zaświadczenia Operatora Sieci Dystrybucyjnej potwierdzającego montaż licznika wraz z numerem Punktu Poboru Energii opatrzonego pieczęcią firmową oraz czytelnym podpisem lub umowy kompleksowej regulującej kwestie związane z wprowadzaniem do sieci energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacji, której stronami są Beneficjent i Operator Sieci Dystrybucyjnej. W przypadku prefinansowania dotyczącego montażu mikroinstalacji fotowoltaicznej wymienione w zdaniu pierwszym zaświadczenie lub umowę należy dostarczyć z wnioskiem o płatność, o którym mowa w ust. 9.3.1 pkt 3 ppkt 8) Części 3) Programu.
19. Przeprowadzenie audytu energetycznego jest obowiązkowe w przypadku dotacji do przedsięwzięcia z kompleksową termomodernizacją, w rozumieniu ust. 9.2.2 pkt 3 Części 3) Programu oraz w przypadku, gdy przedsięwzięcie obejmuje zakup i montaż pompy ciepła jako nowego źródła ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu. W pozostałych przypadkach, przeprowadzenie audytu nie jest obowiązkowe do uzyskania dofinansowania na realizację przedsięwzięcia.
20. Wykonanie ekspertyzy ornitologicznej i chiropterologicznej nie jest obowiązkowe do uzyskania dofinansowania na realizację przedsięwzięcia.

9.3.2. Warunki odnoszące się do źródeł ciepła

1. W ramach Programu można dofinansować zakup i montaż jednego źródła ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu. Wyjątek stanowi ogrzewanie elektryczne, które może się składać z kilku urządzeń trwale zainstalowanych w budynku/lokalu mieszkalnym, tworzących system ogrzewania tego budynku/lokalu mieszkalnego.
2. W przypadku gdy ten budynek/lokal mieszkalny jest podłączony do sieci dystrybucji gazu montaż kotła na biomasę jest możliwy wyłącznie w przypadku zastosowania kotła na biomasę drzewną o obniżonej emisyjności cząstek stałych o wartości $\leq 20 \text{ mg/m}^3$, z zastrzeżeniem ust. 9.3.1 pkt 15 ppkt 3 Części 3) Programu.
3. Wymieniane źródło ciepła na paliwo stałe musi być trwale wyłączone z użytku. Potwierdzeniem trwałego wyłączenia z użytku źródła ciepła na paliwo stałe jest imienny dokument zezłomowania/karta przekazania odpadu/formularz przyjęcia odpadów metali. Dopuszcza się pozostawienie w budynku/lokalu mieszkalnym pieców kaflowych lub kominków niespełniających wymagań ekoprojektu⁵⁰ oraz docelowych wymagań aktów prawa miejscowego (w tym uchwał antysmogowych, o których mowa w ust. 9.3.1 pkt 15 ppkt 3 Części 3) Programu), jednak muszą być one trwale odłączone od przewodu kominowego, co oznacza trwałe wyłączenie z użytku i musi być to potwierdzone odpowiednim protokołem kominiarskim wydanym przez mistrza kominiarskiego.

10. Szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć

KRYTERIA FORMALNE			
Lp.	Nazwa kryterium	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony w terminie określonym w regulaminie naboru		
2.	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i w wymaganej formie		

3.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki		
4.	Wnioskodawca mieści się w katalogu Beneficjentów, określonym w Części 3) Programu		
5.	Cel i rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z Programem		
6.	Okres realizacji przedsięwzięcia jest zgodny z Programem		
7.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania jest zgodna z Częścią 3) Programu		

Niespełnienie któregokolwiek z kryteriów formalnych powoduje odrzucenie wniosku

KRYTERIA MERYTORYCZNE			
Lp.	Nazwa kryterium	TAK/ NIE DOTYCZY	NIE
1.	Koszty kwalifikowane są zgodne z Programem w tym w szczególności z Załącznikiem nr 2b – Koszty kwalifikowane oraz maksymalny poziom dofinansowania dla Części 3) Programu		
2.	Wymianie/likwidacji ulegną wszystkie źródła ciepła na paliwo stałe, niespełniające wymagań minimum 5 klasy według normy przenoszącej normę europejską EN 303-5 i po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w budynku/lokalu mieszkalnym wszystkie zainstalowane oraz użytkowane urządzenia służące do celów ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej (w tym kominki wykorzystywane na cele rekreacyjne) będą spełniać docelowe wymagania aktów prawa miejscowego, w tym uchwał antysmogowych. Kominki wykorzystywane na cele rekreacyjne będą spełniać również wymagania ekoprojektu ⁵⁰		
3.	W przypadku przedsięwzięcia nieobejmującego wymiany źródła ciepła, budynek/lokal mieszkalny jest wyposażony w źródło ciepła inne niż na paliwo stałe lub w źródło ciepła na paliwo stałe spełniające wymagania minimum 5 klasy według normy przenoszącej normę europejską EN 303-5		
4.	W przypadku gdy budynek/lokal mieszkalny jest podłączony do sieci dystrybucji gazu i Wnioskodawca wnioskuję o kocioł na paliwo stałe, zastosowany zostanie kocioł na biomasę drzewną o obniżonej emisyjności cząstek stałych o wartości $\leq 20 \text{ mg/m}^3$		

Niespełnienie któregokolwiek z kryteriów merytorycznych powoduje odrzucenie wniosku.

11. Postanowienia dodatkowe

1. Wnioski o dofinansowanie są rozpatrywane przez wfośigw
 - 1) w terminie 30 dni od dnia wpływu do wfośigw wniosku o dotację,
 - 2) w terminie do 14 dni od dnia wpływu do wfośigw wniosku o dotację z prefinansowaniem,

- z zastrzeżeniem, że szczegółowy sposób postępowania z wnioskiem określa właściwy regulamin naboru.
2. Dofinansowanie będzie udzielone każdemu Wnioskodawcy, który spełni warunki Programu, aż do wyczerpania budżetu Programu.
 3. Listy gmin, które zawarły porozumienia i gmin, które zawarły umowy pożyczki w sprawie realizacji Programu, publikowane są na stronach internetowych poszczególnych wfośigw.
 4. NFOŚiGW/wfośigw może dokonać kontroli przedsięwzięć samodzielnie lub poprzez podmioty zewnętrzne od daty złożenia wniosku o dofinansowanie, w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości (w tym kontroli krzyżowej przedsięwzięć realizowanych/zrealizowanych przez Beneficjenta na terenie całego kraju).
 5. Przedsięwzięcia mogą podlegać kontroli lub audytowi dokonywanym przez uprawnione instytucje i organy, samodzielnie lub przez podmioty zewnętrzne, od daty złożenia wniosku o dofinansowanie, w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości, zgodnie z przepisami prawa krajowego i unijnego oraz dokumentami, w tym wytycznymi właściwego ministra, dotyczącymi środków pozyskiwanych na realizację Programu z budżetu Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej 2021-2027 oraz środków finansowych, którymi Polski Fundusz Rozwoju S.A. z siedzibą w Warszawie ma prawo i obowiązek dysponować w trybie i na zasadach określonych w umowie o wykonywanie zadań związanych z realizacją Planu Rozwojowego, o której mowa w art. 14In ust. 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz środków planowanej pożyczki dla Polski w ramach instrumentu finansowego Banku Światowego Program for Results.
 6. Okres trwałości wynosi 5 lat od daty zakończenia przedsięwzięcia. W okresie trwałości Beneficjent nie może zmienić przeznaczenia budynku/lokalu z mieszkalnego na inny, nie może zdemontować urządzeń, instalacji oraz wyrobów budowlanych zakupionych i zainstalowanych w trakcie realizacji przedsięwzięcia, a także nie może zainstalować dodatkowych źródeł ciepła niespełniających warunków Programu i wymagań technicznych określonych w Programie oraz załączniku nr 2b do Programu.
 7. W ramach Programu nie udziela się pomocy publicznej.
 8. Na jeden budynek/lokal mieszkalny może zostać udzielona i wypłacona dotacja na podstawie maksymalnie dwóch wniosków o dofinansowanie, z zastrzeżeniem pkt 9 poniżej. Nie wlicza się do tej liczby wniosków, na podstawie których udzielono i wypłacono dofinansowanie w wersjach Programu obowiązujących do 14.05.2020 r. Kolejny wniosek o dofinansowanie może zostać złożony na inne koszty kwalifikowane niż dofinansowane wcześniejszą dotacją/wcześniejszymi dotacjami, pod warunkiem zakończenia i rozliczenia wcześniejszego przedsięwzięcia/wcześniejszych przedsięwzięć.
 9. Dotacja do przedsięwzięcia z kompleksową termomodernizacją w rozumieniu ust. 9.2.2 pkt 3 może być udzielona i wypłacona na dany budynek/lokal mieszkalny wyłącznie w ramach jednego wniosku o dofinansowanie. Po zrealizowaniu przedsięwzięcia z kompleksową termomodernizacją i wypłacie dotacji w tym zakresie, nie ma możliwości składania kolejnego wniosku o dofinansowanie na dany budynek/lokal mieszkalny w ramach Programu.
 10. Beneficjent, który zawarł umowę o dofinansowanie w formie dotacji z prefinansowaniem ma możliwość zmiany warunków umowy o dofinansowanie na warunki obowiązujące w obecnej wersji Programu.
 11. W sytuacjach niezależnych od Beneficjenta, których następstw nie mógł uniknąć mimo zachowania należytej staranności, na uzasadniony wniosek Beneficjenta, wfośigw może przedłużyć maksymalny okres realizacji przedsięwzięcia o okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, jednak nie dłużej niż do 30.06.2029 r. Limit 6 miesięcy nie dotyczy wydłużenia okresu realizacji przedsięwzięcia w wyniku przesunięcia terminu przyłączenia gazu przez operatora.

12. Wyboru wykonawcy/wykonawców realizującego/realizujących przedsięwzięcie dokonuje na własne ryzyko Beneficjent.
13. Nie są kwalifikowane koszty w ramach Programu w sytuacji, gdy małżonek Beneficjenta pozostający z nim w ustawowej wspólności majątkowej, jako osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą dokonuje sprzedaży lub dostawy lub wykonuje usługę i wystawia fakturę lub równoważny dokument księgowy na Beneficjenta.

Część 4) Dla Beneficjentów, dotkniętych skutkami powodzi, która wystąpiła we wrześniu 2024 r. na terenie województw: dolnośląskiego, opolskiego, lubuskiego i śląskiego.

8. Beneficjenci

Osoby fizyczne, które są właścicielami lub współwłaścicielami budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub wydzielonego w budynku jednorodzinnym lokalu mieszkalnego z wyodrębnioną księgą wieczystą, który uległ uszkodzeniu w wyniku wystąpienia powodzi w 2024 r., a także nie jest objęty czynną lub będącą w okresie trwałości umową o dofinansowanie zawartą w ramach PPCP (tj. umową niezrealizowaną całkowicie, w której nie zostały wykonane wszystkie prawa i obowiązki stron wynikające z tej umowy). Beneficjenci Części 4) uprawnieni są do:

8.1 podstawowego poziomu dofinansowania

8.2 podwyższonego poziomu dofinansowania jeżeli dodatkowo spełniają definicje beneficjenta wskazaną w ust. 8 części 2 programu

8.3 najwyższego poziomu dofinansowania jeżeli dodatkowo spełniają definicje beneficjenta wskazaną w ust. 8 części 3 programu

9. Formy i warunki udzielania dofinansowania

a. Forma dofinansowania : dotacja

b. Poziom dofinansowania

Intensywność dofinansowania, Rodzaje przedsięwzięć oraz maksymalne kwoty dotacji są określone dla przedsięwzięć Beneficjentów Części 4) Programu uprawnionych do:

1. podstawowego poziomu dofinansowania w pkt 9.2.1 oraz 9.2.2 Części 1) Programu
2. podwyższonego poziomu dofinansowania w pkt 9.2.1 oraz 9.2.2 w Części 2) Programu
3. najwyższego poziomu dofinansowania w pkt 9.2.1 oraz 9.2.2 w Części 3) Programu

c. Warunki dofinansowania

9.3.1. Ogólne warunki przyznania i wypłaty dofinansowania:

1. Dotacja przyznawana jest na poszkodowanych w wyniku powodzi terenach województw: dolnośląskiego, lubuskiego, opolskiego i śląskiego, wskazanych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 września 2024 r. w sprawie wykazu gmin, w których są stosowane szczególne rozwiązania związane z usuwaniem skutków powodzi z września 2024 r., oraz rozwiązań stosowanych na ich terenie, z późniejszymi zmianami, przez wfośigw obejmujący swoim działaniem teren jednego z ww. województw, w którym jest zlokalizowany budynek/lokal mieszkalny objęty wnioskiem o dofinansowanie.

2. Dotacja zostanie wypłacona przez wfośigw w całości lub w maksymalnie trzech częściach na podstawie złożonego przez Beneficjenta wniosku o płatność wraz z dokumentami wskazanymi w umowie o dofinansowanie, potwierdzającymi zrealizowanie przedsięwzięcia w całości lub części, na rachunek bankowy wykonawcy/sprzedawcy lub na rachunek bankowy Beneficjenta w terminie 14 dni od daty wpływu do wfośigw kompletnego i prawidłowo wypełnionego wniosku o płatność wraz z wymaganymi dokumentami.
3. Nie udziela się dofinansowania na przedsięwzięcia realizowane w budynkach wykorzystywanych sezonowo lub w budynkach gospodarczych.⁵²
4. W ramach Części 4) Programu nie udziela się dofinansowania na przedsięwzięcia realizowane w budynkach/lokalach mieszkalnych, w których oszacowano procent zniszczeń w wyniku powodzi w zakresie mniejszym niż 5 % budynku/lokalu mieszkalnego co wynika z dokumentacji szacowania strat sporządzonej przez właściwą gminę.
5. Nie wypłaca się dofinansowania, jeżeli Beneficjent zbył przed wypłatą dotacji budynek/lokal mieszkalny objęty dofinansowaniem.
6. W przypadku gdy w budynku/lokalu mieszkalnym, w którym realizowane jest przedsięwzięcie, prowadzona jest działalność gospodarcza rozumiana zgodnie z unijnym prawem konkurencji⁵³, wysokość dofinansowania jest pomniejszana proporcjonalnie do powierzchni zajmowanej na prowadzenie działalności gospodarczej, z uwzględnieniem sezonowego charakteru tej działalności.
7. W przypadku gdy działalność gospodarcza jest prowadzona na powierzchni całkowitej przekraczającej 30% budynku/lokalu mieszkalnego, z uwzględnieniem sezonowego charakteru tej działalności, przedsięwzięcie nie kwalifikuje się do dofinansowania.
8. Jeśli w budynku mieszkalnym jednorodziennym wydzielono lokale mieszkalne, dofinansowanie przysługuje osobno na każdy lokal.
9. W przypadku gdy budynek lub lokal mieszkalny, w którym ma być realizowane przedsięwzięcie jest lub był w chwili wystąpienia powodzi wyposażony w inne źródła ciepła niż na paliwo stałe lub w źródła ciepła na paliwa stałe spełniające wymagania minimum 5 klasy według normy przenoszącej normę europejską EN 303-5, dofinansowanie może być udzielone wyłącznie na zakres wskazany w pozycji 3 w tabeli w ust. 9.2.2 pkt 1 Części 1), 2) lub 3) Programu, z zastrzeżeniem zdania poniżej.
10. Istnieje możliwość wymiany źródła ciepła, jeżeli mimo posiadania w budynku/lokalu mieszkalnym kotła gazowego, wykorzystywane jest w tym budynku/lokalu mieszkalnym nieefektywne źródło ciepła na paliwo stałe, z tym, że ilość pobieranego paliwa gazowego z sieci dystrybucji gazu (średnia z ostatnich 3 lat kalendarzowych poprzedzających rok złożenia wniosku o dofinansowanie, a w przypadku okresu krótszego średnia z całego okresu) w tym lokalu/budynku mieszkalnym nie może być wyższa niż 5 600 kWh/rok.

⁵² Źródło ciepła może być zainstalowane w budynku gospodarczym, jeżeli służy wyłącznie do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu budynku/lokalu mieszkalnego.

⁵³ Działalność gospodarcza, według unijnego prawa konkurencji, rozumiana jest bardzo szeroko, jako oferowanie towarów lub usług na rynku. Zakres tego pojęcia jest szerszy niż w prawie krajowym (art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców), ponieważ nie wymaga się, aby działalność miała charakter zarobkowy, czy była prowadzona w sposób zorganizowany lub ciągły. W związku z tym działalność taka jak np. wynajmowanie budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego, najem okazjonalny oraz inne formy udostępnienia tych budynków lub lokali na rynku, należy traktować jako działalność gospodarczą w rozumieniu unijnego prawa konkurencji.

11. W przypadku gdy Wnioskodawca otrzymał dofinansowanie w ramach Programu Mój Prąd⁵⁴ może otrzymać dofinansowanie z Programu na inny zakres przedsięwzięcia, niż dofinansowany z Programu Mój Prąd.
12. W przypadku gdy Wnioskodawca otrzymał dofinansowanie w ramach Programu Stop Smog może otrzymać dofinansowanie z Programu na inny zakres przedsięwzięcia, niż dofinansowany z Programu Stop Smog.
13. Przedsięwzięcie realizowane w ramach Programu może być dofinansowane z innych środków publicznych niż Programy wymienione w pkt 11 i 12 oraz w ramach dofinansowania przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej udzielanego na podstawie art. 15a Ustawy o efektywności energetycznej⁵⁵, z tym, że łączna kwota dofinansowania na przedsięwzięcie nie może przekroczyć 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia. W przypadku otrzymania dofinansowania przez Wnioskodawcę z programów, w których właścicielem zakupionego źródła ciepła po wymianie jest jednostka samorządu terytorialnego, użyczająca i oddająca je właścicielowi nieruchomości do bezpłatnego użytkowania, Wnioskodawca nie musi być właścicielem źródła ciepła, o dofinansowanie którego wnioskuje w ramach Programu (nie musi być spełniony warunek zakupu), o ile Wnioskodawca nabędzie własność tego źródła ciepła w przyszłości.
14. Dodatkowo oprócz ograniczeń dofinansowania wskazanych w pkt 11, 12, 13, dofinansowanie do przedsięwzięcia realizowanego w ramach 4) Części Programu może być łączone z zasiłkiem celowym wypłacanym powodzianom w ramach pomocy remontowo-budowlanej przyznawanej na podstawie ustawy o pomocy społecznej na remont albo odbudowę budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego, który został zniszczony lub uszkodzony w wyniku powodzi lub kwotą odszkodowania z tytułu ubezpieczenia budynku/lokalu mieszkalnego pozyskanych w związku ze zniszczeniem lub uszkodzeniem budynku/lokalu mieszkalnego w wyniku powodzi, jednak biorąc pod uwagę wszystkie ww. źródła, łączna kwota dofinansowania na przedsięwzięcie nie może przekroczyć 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia plus VAT.
15. Warunkiem udzielenia dofinansowania jest zobowiązanie się Beneficjenta, że po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w ramach Programu w budynku/lokalu mieszkalnym objętym dofinansowaniem:
 - 1) nie będzie zainstalowane i nie będzie użytkowane źródło ciepła na paliwa stałe o klasie niższej niż 5 klasa według normy przenoszącej normę europejską EN 303-5,
 - 2) zamontowane w budynku/ lokalu mieszkalnym kominki wykorzystywane na cele rekreacyjne będą spełniać wymagania ekoprojektu⁵⁶,
 - 3) wszystkie zainstalowane oraz użytkowane urządzenia służące do celów ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej (w tym kominki wykorzystywane na cele rekreacyjne) będą spełniać docelowe wymagania obowiązujących na terenie położenia budynku/lokalu mieszkalnego objętego dofinansowaniem, aktów prawa miejscowego, w tym uchwał antysmogowych⁵⁷, również wtedy kiedy akty te przewidują bardziej rygorystyczne ograniczenia dotyczące zakupu i montażu źródła ciepła.

⁵⁴ Program Priorytetowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

⁵⁵ Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej.

⁵⁶ Wymagania ekoprojektu określone zostały w Rozporządzeniu Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.

⁵⁷ Przez uchwały antysmogowe rozumie się uchwały podjęte przez sejmik województwa w trybie art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.

16. Zakres przedsięwzięcia finansowanego w ramach Programu musi być zgodny z programem ochrony powietrza w rozumieniu art. 91 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, właściwym ze względu na usytuowanie budynku/lokalu mieszkalnego, obowiązującym na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie.
17. W przypadku montażu mikroinstalacji fotowoltaicznej warunkiem wypłaty dofinansowania na ten koszt kwalifikowany jest przedstawienie wystawionego na Beneficjenta zaświadczenia Operatora Sieci Dystrybucyjnej potwierdzającego montaż licznika wraz z numerem Punktu Poboru Energii opatrzonego pieczęcią firmową oraz czytelnym podpisem lub umowy kompleksowej regulującej kwestie związane z wprowadzaniem do sieci energii elektrycznej wytworzonej w mikroinstalacji, której stronami są Beneficjent i Operator Sieci Dystrybucyjnej.
18. Przeprowadzenie audytu energetycznego jest obowiązkowe w przypadku dotacji do przedsięwzięcia z kompleksową termomodernizacją, w rozumieniu ust. 9.2.2 pkt 3 Części 1), 2) i 3) Programu oraz w przypadku, gdy przedsięwzięcie obejmuje zakup i montaż pompy ciepła jako nowego źródła ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu. W pozostałych przypadkach, przeprowadzenie audytu nie jest obowiązkowe do uzyskania dofinansowania na realizację przedsięwzięcia.
19. Wykonanie ekspertyzy ornitologicznej i chiropterologicznej nie jest obowiązkowe do uzyskania dofinansowania na realizację przedsięwzięcia.

9.3.2. Warunki dotyczące źródeł ciepła

1. W ramach Części 4) Programu można dofinansować zakup i montaż jednego źródła ciepła do celów ogrzewania lub ogrzewania i cwu. Wyjątek stanowi ogrzewanie elektryczne, które może się składać z kilku urządzeń trwale zainstalowanych w budynku/lokalu mieszkalnym, tworzących system ogrzewania tego budynku/lokalu mieszkalnego.
2. Wymieniane źródło ciepła na paliwo stałe musi być trwale wyłączone z użytku. Potwierdzeniem trwałego wyłączenia z użytku źródła ciepła na paliwo stałe jest imienny dokument zezłomowania/karta przekazania odpadu/formularz przyjęcia odpadów metali. Dopuszcza się pozostawienie w budynku/lokalu mieszkalnym pieców kaflowych lub kominków niespełniających wymagań ekoprojektu³⁴ oraz docelowych wymagań aktów prawa miejscowego (w tym uchwał antysmogowych, o których mowa w ust. 9.3.1 pkt 15 ppkt 3 Części 4) Programu), jednak muszą być one trwale odłączone od przewodu kominowego, co oznacza trwałe wyłączenie z użytku i musi być to potwierdzone odpowiednim protokołem kominiarskim wydanym przez mistrza kominiarskiego.

10. Szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć

KRYTERIA FORMALNE			
Lp.	Nazwa kryterium	TAK	NIE
1.	Wniosek jest złożony w terminie określonym w regulaminie naboru		
2.	Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i w wymaganej formie		
3.	Wniosek jest kompletny i prawidłowo podpisany, wypełniono wszystkie wymagane pola formularza wniosku oraz dołączono wszystkie wymagane załączniki		

4.	Wnioskodawca mieści się w katalogu Beneficjentów, określonym w Części 4) Programu		
5.	Cel i rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z Programem		
6.	Okres realizacji przedsięwzięcia jest zgodny z Programem		
7.	Forma i intensywność wnioskowanego dofinansowania jest zgodna z Częścią 4) Programu		

Niespełnienie któregokolwiek z kryteriów formalnych powoduje odrzucenie wniosku

KRYTERIA MERYTORYCZNE			
Lp.	Nazwa kryterium	TAK/ NIE DOTYCZY	NIE
1.	Koszty kwalifikowane są zgodne z Programem w tym w szczególności z Załącznikiem nr 2, 2a albo 2b – Koszty kwalifikowane oraz maksymalny poziom dofinansowania dla Części 1), 2) albo 3) Programu		
2.	Wymianie/likwidacji ulegną wszystkie źródła ciepła na paliwo stałe, niespełniające wymagań minimum 5 klasy według normy przenoszącej normę europejską EN 303-5 i po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia w budynku/lokalu mieszkalnym wszystkie zainstalowane oraz użytkowane urządzenia służące do celów ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej (w tym kominki wykorzystywane na cele rekreacyjne) będą spełniać docelowe wymagania aktów prawa miejscowego, w tym uchwał antysmogowych Kominki wykorzystywane na cele rekreacyjne będą spełniać również wymagania ekoprojektu ⁵⁶		
3.	W przypadku przedsięwzięcia nieobejmującego wymiany źródła ciepła, budynek/lokal mieszkalny jest wyposażony w źródło ciepła inne niż na paliwo stałe lub w źródło ciepła na paliwo stałe spełniające wymagania minimum 5 klasy według normy przenoszącej normę europejską EN 303-5		

Niespełnienie któregokolwiek z kryteriów merytorycznych powoduje odrzucenie wniosku.

11. Postanowienia dodatkowe

1. Wnioski o dofinansowanie w ramach Części 4) Programu są rozpatrywane przez wfośigw działające na terenie województw: dolnośląskiego, lubuskiego, opolskiego i śląskiego w terminie do 14 dni od dnia wpływu do właściwego wfośigw wniosku o dotację, z zastrzeżeniem, że szczegółowy sposób postępowania z wnioskiem określa właściwy regulamin naboru.
2. Dofinansowanie będzie udzielone każdemu Wnioskodawcy, który spełni warunki Programu, aż do wyczerpania budżetu Programu.
3. Listy gmin, które zawarły porozumienia i gmin, które zawarły umowy pożyczki w sprawie realizacji Programu, publikowane są na stronach internetowych poszczególnych wfośigw.

4. NFOŚiGW/wfośigw może dokonać kontroli przedsięwzięć samodzielnie lub poprzez podmioty zewnętrzne od daty złożenia wniosku o dofinansowanie, w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości (w tym kontroli krzyżowej przedsięwzięć realizowanych/zrealizowanych przez Beneficjenta na terenie całego kraju).
5. Przedsięwzięcia mogą podlegać kontroli lub audytowi dokonywanym przez uprawnione instytucje i organy, samodzielnie lub przez podmioty zewnętrzne, od daty złożenia wniosku o dofinansowanie, w trakcie realizacji oraz w okresie trwałości, zgodnie z przepisami prawa krajowego i unijnego oraz dokumentami, w tym wytycznymi właściwego ministra, dotyczącymi środków pozyskiwanych na realizację Programu z budżetu Unii Europejskiej w ramach perspektywy finansowej 2021-2027 oraz środków finansowych, którymi Polski Fundusz Rozwoju S.A. z siedzibą w Warszawie ma prawo i obowiązek dysponować w trybie i na zasadach określonych w umowie o wykonywanie zadań związanych z realizacją Planu Rozwojowego, o której mowa w art. 14ln ust. 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz środków planowanej pożyczki dla Polski w ramach instrumentu finansowego Banku Światowego Program for Results.
6. Okres trwałości wynosi 5 lat od daty zakończenia przedsięwzięcia. W okresie trwałości Beneficjent nie może zmienić przeznaczenia budynku/lokalu z mieszkalnego na inny, nie może zdemontować urządzeń, instalacji oraz wyrobów budowlanych zakupionych i zainstalowanych w trakcie realizacji przedsięwzięcia, a także nie może zainstalować dodatkowych źródeł ciepła niespełniających warunków Programu i wymagań technicznych określonych w Programie oraz załączniku nr2, 2a, albo 2b do Programu w zależności od poziomu dofinansowania z którego skorzystał beneficjent.
7. W ramach Programu nie udziela się pomocy publicznej.
8. Na jeden budynek/lokal mieszkalny może zostać udzielona i wypłacona dotacja na podstawie maksymalnie dwóch wniosków o dofinansowanie, z zastrzeżeniem pkt 9 poniżej.
9. Dotacja do przedsięwzięcia z kompleksową termomodernizacją w rozumieniu ust. 9.2.2 pkt 3 Części 1), 2) lub 3) Programu może być udzielona i wypłacona na dany budynek/lokal mieszkalny wyłącznie w ramach jednego wniosku o dofinansowanie. Po zrealizowaniu przedsięwzięcia z kompleksową termomodernizacją i wypłacie dotacji w tym zakresie, nie ma możliwości składania kolejnego wniosku o dofinansowanie na dany budynek/lokal mieszkalny w ramach Programu.
10. W sytuacjach niezależnych od Beneficjenta, których następstw nie mógł uniknąć mimo zachowania należytej staranności, na uzasadniony wniosek Beneficjenta, wfośigw może przedłużyć maksymalny okres realizacji przedsięwzięcia o okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, jednak nie dłużej niż do 30.06.2029 r. Limit 6 miesięcy nie dotyczy wydłużenia okresu realizacji przedsięwzięcia w wyniku przesunięcia terminu przyłączenia gazu przez operatora.
11. Wyboru wykonawcy/wykonawców realizującego/realizujących przedsięwzięcie dokonuje na własne ryzyko Beneficjent.
12. Nie są kwalifikowane koszty w ramach Programu w sytuacji, gdy małżonek Beneficjenta pozostający z nim w ustawowej wspólności majątkowej, jako osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą dokonuje sprzedaży lub dostawy lub wykonuje usługę i wystawia fakturę lub równoważny dokument księgowy na Beneficjenta.
13. W ramach Programu nie są kwalifikowane koszty odtworzenia budynku/lokalu mieszkalnego w innym miejscu lub o innych wymiarach.